

Verksamhetsberättelse

Kyrkorna tillsammans i tro och handling

2015 – 2016

ekumenik

Kyrkornas vilja att samtala, samarbeta och att söka enhet kallas ekumenik.

Ekumenik kommer från det grekiska ordet "oikoumene" som kan översättas med "hela den bebodda världen".

Ordet är bildat av "oikos" som betyder hus.

Ekumenik kan beskrivas som att leva tillsammans i samma hus.

- Presidium 5
- Organisation 6
- Medlemskyrkor 8
- Mötesplats 10
- Kommunikation 12
- Remissyttranden 14
- Bildkollage 15
- Kärnområden 18

VERKSAMHETSOMRÅDEN:

- Diakoni 20
- Barn/Ungdom 21
- Böneveckan för kristen enhet 21
- Ekumenisk teologi 22
- Fred 23
- Kyrka – Funktionshinder 23
- Kyrkornas globala vecka 24
- Klimat och hållbar utveckling – Skapelsetid 25
- Ekumeniska Följeslagarprogrammet i Palestina och Israel 26
- Martin Luther King-priset 27
- Nathan Söderbloms minnesfond 27
- Kyrka för Fairtrade 28
- Medicin och vård 29
- Samlevnad 29
- Migration 30
- Andlig vård inom Kriminalvården 32
- Interreligiös dialog 33
- Andlig vård inom hälso- och sjukvården 34
- Universitetskyrkan 35

- Referens- och arbetsgrupper 36
- Styrelse och rådsmöten 38
- Ekonomiredovisning 39
- Medarbetare 40
- Kontaktuppgifter, medlemskyrkorna 41
- Efterord av Karin Wiborn 42

Foto omslag: Mikael Stjernberg.
 Mässa i Rom i samband med helgonförklaringen av Elisabeth Hesselblad (överst).
 Migrationsminister Morgan Johansson och kyrkoledare Lasse Svensson intervjuas i Sveriges radios "Människor och tro" efter en debattartikel i SvD om migration (t v). En kyrkobesökare skriver under med sitt namn för Juluppropet (t h).

Foto: Alex & Martin / IKON.

Kyrkorna tillsammans – i tro och handling

SVERIGES KRISTNA RÅD leds av en styrelse med representanter från medlemskyrkorna. Ledamöterna består i stor utsträckning av kyrkornas främsta företrädare och styrelsen leds av en ordförande och tre vice ordförande som också utgör SKR:s presidium. Det dagliga arbetet utförs av SKRs kansli som leds av generalsekreteraren som också är ledamot i presidiet. En viktig, för att inte säga omistlig, del av ekumeniken är det inbördes samtalet i olika frågor. Det sker bland annat genom rådsmöten som är en mötesplats för landets kyrkoledare och SKRs styrelse, men också genom det årliga kyrkoledardygnet när kyrkoledarna möts för gemenskap, samtal och bön utanför sammanträdesbordet. Men det är inte bara kyrkoledare som möter varandra. I våra 24 referens- och arbetsgrupper möts regelbundet cirka 200 personer i ständigt pågående samtal. Ibland resulterar dessa möten i en skrift, en konferens eller ett uppdrag.

NU SER VI TILLBAKA på en tvåårsperiod. Det mest unika ekumeniska tillfället var högtidlighållandet av reformationen den 31 oktober 2016 i Lund och Malmö. Inte bara genom att två kyrkogrenar, den lutherska och den romersk-katolska, närmade sig varandra, utan också för att det skedde i närvaro av andra inbjudna kyrkor och religioner.

Vår verksamhetsberättelse är berättelsen om hur människor söker samförstånd och samverkan utifrån sin tro. En enad mänsklighet är stark, kyrkornas enhetssträvan är ett pågående arbete i att ta ansvar för den splittring vi tidigare bidragit till. Det är kyrkorna tillsammans – i tro och handling.

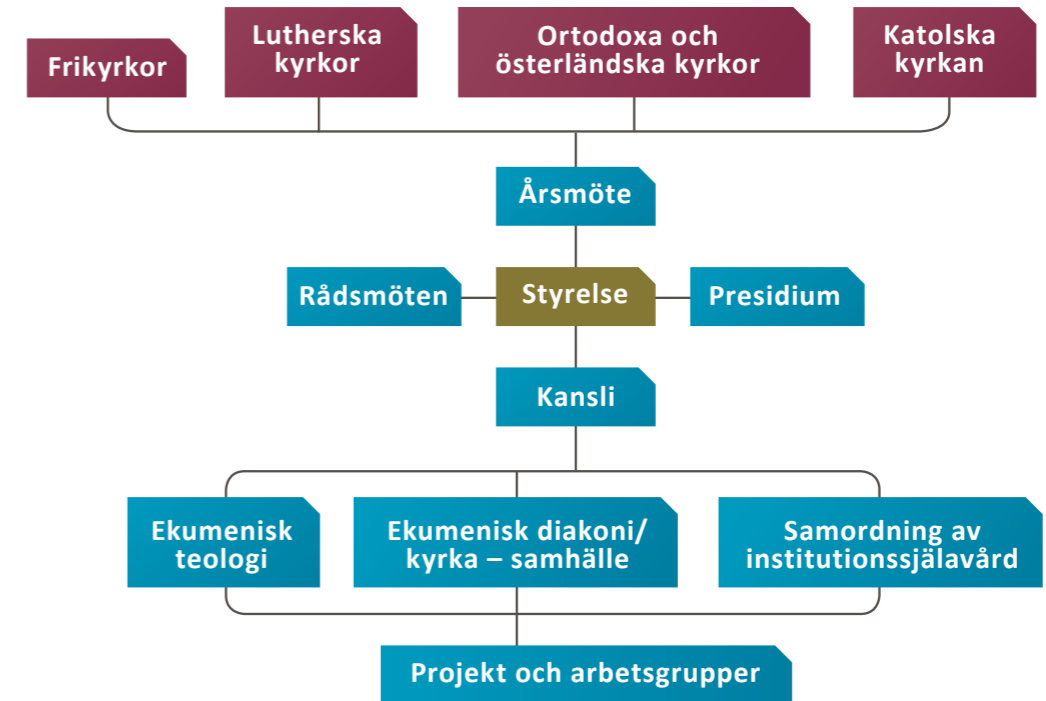
Presidiet för Sveriges kristna råd:
 Lasse Svensson, kyrkoledare, Equmeniakyrkan
 Karin Wiborn, generalsekreterare, Sveriges kristna råd
 Anders Arborelius, biskop, Stockholms Katolska stift
 Antje Jackelén, ärkebiskop, Svenska kyrkan
 Dioscoros Benyamin Atas, ärkebiskop, Syrisk ortodoxa kyrkan
 Foto: Mikael Stjernberg

Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan Ryska ortodoxa kyrkan Österns gamla kyrka
 S:t Selasse etiopiska ortodoxa kyrka Pingst – Fria församlingar i samverkan
 Ungerska protestantiska kyrkan Makedonska ortodoxa kyrkan Vineyard Norden
 Sjundedags Adventistsamfundet Syrisk-ortodoxa patriarkatets ställföreträdarskap
 Finska ortodoxa kyrkan Österns assyriska kyrka Estniska evangelisk-lutherska kyrkan
 Grekisk-ortodoxa kyrkan av Antiokia Koptiska ortodoxa kyrkan Frälsningsarmén
 Etiopiska ortodoxa kyrkan Evangeliska Frikyrkan Bulgariska ortodoxa kyrkan
 Armeniska apostoliska kyrkan Svenska kyrkan med EFS Equmeniakyrkan

Serbiska ortodoxa kyrkan
 Svenska Alliansmissionen
 Syrisk-ortodoxa ärkestiftet
 Stockholms katolska stift

Gudstjänst i Syrisk Ortodoxa kyrkan i Hallunda med ärkebiskop Dioscoros Benyamin Atas. Foto: Mikael Stjernberg.

SVERIGES KRISTNA RÅD (SKR) är en mötesplats för 25 medlemskyrkor vilket representerar en stor del av Sveriges befolkning. Hit kommer varje kyrka med sin speciella identitet för att dela erfarenheter och att samordna gemensamma projekt. Syftet med SKR är att vara uttryck och verka för kristen enhet.

Så här fungerar Sveriges kristna råd:

Kärnan

I KÄRNAN FINNS det som kyrkorna tillsammans valt att lyfta fram som de mest centrala områdena för ekumenisk reflektion och samverkan: ekumenisk teologi och ekumenisk diakoni/kyrka-samhälle. Dessa områden är inte avdelningar i SKR:s arbete, utan aspekter på den helhet som är kyrkornas enhetssträvan i bekännelse, vittnesbörd och tjänst.

Verksamhet

KRING KÄRNAN FINNS långsiktiga verksamheter för ekumenisk samverkan och samordning. Styrelsen har särskilt benämnt betydelsen av mötesplats och att främja ett gemensamt kristet vittnesbörd i ord och handling. Dessutom har samordningen inom institutionssjälavården definierats som ett prioriterat område. Verksamheterna Barn/Ungdom finansieras liksom kärnområdena av kyrkornas medlemsavgifter.

Externt finansierad verksamhet

- Kyrkornas globala vecka
- Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel
- Kyrka för Fairtrade
- Andlig vård i kriminalvården
- Fred
- Stiftelsen Nathan Söderbloms minnesfond

Nätverk – arbetsgrupper – ekumeniska delegationer

VIDARE FINNS EN rad ekumeniska arbetsgrupper knutna till verksamheten (sid 36-37). En rad uppgifter utförs genom ekumenisk delegation till grupper av medlemskyrkor eller till andra institutioner.

Styrning

ÅRSMÖTET ÄR DET högst beslutande organet inom Sveriges kristna råd. Styrelsen möts fem gånger per år. Styrelsens arbete leds av presidiet (sidan 5). Tre gånger per år samlas landets kyrkoledare till rådsmöten för samtal om viktiga frågor för landets kyrkor. En gång per år möts kyrkoledarna till Kyrkoledardagar.

Ledningsgrupp

ARBETET PÅ KONTORET i Alvik leds av generalsekreteraren. Till stöd har hon en ledningsgrupp som består av totalt fem personer (generalsekreteraren, de två direktörerna, ekonomi-ansvarig och kommunikationsansvarig).

Antal medlemmar i SKR:s 25 medlemskyrkor

**LUTHERSKA
KYRKOFAMILJEN**
4 medlemskyrkor

**250
tusen**

**FRIKYRKLIGA
KYRKOFAMILJEN**
7 medlemskyrkor

**6,7
miljoner**

**120
tusen**

**ORTODOXA/
ÖSTERLÄNDSKA
KYRKOFAMILJEN**
13 medlemskyrkor

**100
tusen**

**KATOLSKA
KYRKOFAMILJEN**
1 medlemskyrka

I SVERIGES KRISTNA RÅD möts medlemskyrkor fördelade på fyra kyrkofamiljer: den lutherska kyrkofamiljen, den frikyrkliga kyrkofamiljen, den katolska kyrkofamiljen och den ortodoxa/österländska kyrkofamiljen. Alla kyrkor har en egen identitet och egna prioriteringar. Men tron kan också förena och utmana. Därför finns Sveriges kristna råd.

DETTA ÄR EN mötesplats för 25 medlemskyrkor samt en observatörskyrka. Inom medlemskyrkorna ryms de olika kristna traditionerna i vårt land. Rådet länkar samman medlemskyrkornas eget arbete inom flera olika områden vilket görs genom att erbjuda mötesplatser för idéutbyte, skapa nätverk, ge kommunikationsservice, stöd för ekumenisk utveckling och samordning av gemensamma aktiviteter.

ATT UTGÖRA "kyrkorna tillsammans – i tro och handling" kan innebära att en eller flera kyrkor inom ramen för SKR anförtros uppdrag på delegering för helhetens räkning. Kyrkornas resurser på olika sakområden kan även mötas inom SKR:s ram i nätverksform och på det sättet gemensamt utgöra en resurs för "kyrkorna tillsammans".

DE FYRA KYRKOFAMILJERNA inom Sveriges kristna råd har var sin samordnare. Under de två senaste åren har SKR:s ledning strukturellt besökt majoriteten av medlemskyrkorna och dess kanslier för samtal om ekumenik, samordning och SKR:s roll.

Den rumänska ortodoxa kyrkan begärde hösten 2016 utträde ur Sveriges kristna råd.

Lutherska kyrkor:

- Estniska evangelisk-lutherska kyrkan
- Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan
- Svenska kyrkan med EFS
- Ungerska protestantiska kyrkan

Frikyrkor:

- Evangeliska Frikyrkan
- Equmeniakyrkan
- Frälsningsarmén
- Pingst – Fria församlingar i samverkan
- Svenska Alliansmissionen
- Vineyard Norden
- Adventistsamfundet (observatör)

Katolska kyrkan:

- Stockholms katolska stift

Ortodoxa och österländska kyrkor:

- Armeniska apostoliska kyrkan
- Bulgariska ortodoxa kyrkan
- Etiopiska ortodoxa kyrkan
- Finska ortodoxa kyrkan
- Koptiska ortodoxa kyrkan
- Makedonska ortodoxa kyrkan
- Ryska ortodoxa kyrkan (Kristi förklarings församling)
- Ryska ortodoxa kyrkan (Moskvapatriarkatet) i Sverige
- Serbiska ortodoxa kyrkan
- S:t Selasse etiopiska ortodoxa kyrka
- Syrisk Ortodoxa kyrkan
- Österns assyriska kyrka (Österländska kyrkor)
- Österns gamla kyrka (Österländska kyrkor)

Samtal under årskonferensen 2016 som hölls tillsammans med Svenska missionsrådet. Foto: Mikael Stjernberg.

Sveriges kristna råd har en regelbunden kontakt med myndigheter och regeringen. Här möter statsminister Stefan Löfven representanter från olika trossamfund i februari 2015. Foto: Regeringskansliet.

DET FINNS TILLFÄLLEN när de kristna kyrkorna talar med en gemensam röst. Det kan till exempel vara när en utsatt grupp kommer i kläm i samhället och då kyrkorna gemensamt ställer sig bakom en manifestation eller opinionsyttring.

Sveriges kristna råd är en viktig mötesplats för landets kyrkoledare som regelbundet möts i olika samlingar, exempelvis rådsmöten, kyrkoledardagar och i styrelsemöten. I många av SKR:s referensgrupper, styrgrupper och arbetsgrupper finns inte bara representanter från medlemskyrkorna utan även representanter från närstående organisationer.

24 olika arbets- och referensgrupper finns kopplade till arbetet (sid 36-37).

EN VIKTIG DEL i arbetet är att visa på kristen enhet genom att företräda och representera medlemskyrkorna i Sverige. Det sker i kontakt med myndigheter, regering och civilsamhället, bland annat när det gäller att ge svar på remisser. Internationellt finns flera nätverk för kristen enhet och samverkan mellan kyrkor. En viktig del av Sveriges kristna råds arbete är att följa och ta del i det globala samtalet. Det innebär närvaro i samlingar som sker inom Kyrkornas världsråd (World Council of Churches, WCC) och Konferensen för europeiska kyrkor, KEK (Conference of European of Churches, CEC) och att skapa en gemensam plattform i Sverige för kyrkorna för att förbereda och följa upp det internationella arbetet. I Norden finns flera nätverk som har till uppgift att stödja mötesplatser för ekumeniska samtal.

SKR är huvudman för Ekumeniska EU-kontoret, Liv- och fredsinstitutet (Life & Peace) och Nathan Söderbloms minnesfond.

Sveriges kristna råd samverkar med:

- **Nätverket för barnkonventionen** – medlem.
- **Hela Människan** – samverkan inom referensgruppen för diakoni.
- **Ekumeniska EU-kontoret** – huvudman.
- **Kristna fredsrörelsen** – samverkan inom opinionsbildning och fredsprojekt samt Martin Luther King-priset.
- **Svenska missionsrådet** – kanslisamverkan.
- **Svenska Bibelssällskapet** – samverkan inför Böneveckan för kristen enhet.
- **Stiftelsen Nathan Söderbloms minnesfond** – huvudman.
- **Sveriges ekumeniska kvinnoråd** – kanslisamverkan.
- **Föreningen Fairtrade** – aktiv medlem.
- **Nätverket Kyrka-arbetsliv** – samtal och samverkan mellan kyrkorna och LO och TCO.
- **Civilsamhällets organisationer i samverkan (Civos)** – aktiv medlem och ingår i styrelsen.
- **Norden-Baltikum** – de nationella kristna råden håller kontakt genom regelbundna möten mellan rådets generalsekreterare och årliga ekumeniska sekreterarsamlingar.
- **Norden-FOCCISA** – samarbete mellan de nationella råden i Norden och elva länder i södra Afrika.
- **Nordiskt Faith and Order-nätverk** – mötesplats för ekumenisk teologisk reflektion.
- **Europeiska kyrkokonferensen (KEK CEC)** – 120 medlemskyrkor i Europa.
- **Churches Commission for Migrants in Europe (CCME)** – medlem.
- **European Contact Group (ECG)** – medlem.
- **Liv och Fred-institutet** – huvudman.
- **Kyrkornas världsråd** – associerad medlem.

Samarbete och samråd sker också med många andra organisationer, bland annat de kristna biståndsorganisationerna och studieförbunden, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, med flera.

Dagens Nyheter 14/12 2016

Kyrkans tidning 13/10 2016

Dagen 09/06 2016

Svenska Dagbladet 09/06 2016

Uppsala nya tidning 20/04 2016

Dagens Nyheter 24/12 2015

Svenska Dagbladet 23/12 2016

Aftonbladet 12/11 2015

Sändaren 19/1 2016

Göteborgs-Posten 1/10 2015

Dagen 21/5 2015

Dagens Nyheter 20/3 2015

Aftonbladet 30/1 2015

Karin Wiborn medverkar i SVT:s Gomorron Sverige på julafton 2015. Foto: Mikael Stjernberg.

SVERIGES KRISTNA RÅD har ett omfattande kommunikationsarbete, både genom kärnverksamheten och genom olika projekt. Sveriges kristna råd är en plattform för kyrkorna för gemensamma uttalanden och debattinlägg. Rådet ger även remissyttranden till statliga myndigheter i frågor som rör kyrka och tro.

Kommunikationsarbetet är ett viktigt område för rådet för att nå ut med kyrkans gemensamma röst i olika frågor. Genom pressmeddelanden (49 st under 2015–2016) till olika grupper, inlägg på sociala medier, den egna webbplatsen och genom en personlig bearbetning av journalister och politiker har rådet under de senaste två åren ökat synligheten för kyrkornas gemensamma frågor. Bland annat har SKR:s representanter intervjuats vid ett flertal tillfällen i SVT:s Gomorron Sverige.

SYNLIGHETEN I SOCIALA MEDIER har blivit en allt viktigare del i opinionsarbetet för att nå nya opinionsbildare samt att nå ut till vanligt kyrkfolk. I genomsnitt publiceras ett 15-tal inlägg i sociala medier varje vecka. Inläggen sprids/delas många gånger vidare. Sveriges kristna råd producerar regelbundet olika skrifter, böcker och kampanjmaterial. **Under 2016 producerades även en informationstidning** med en upplaga på 67 000 exemplar som bladades i fem kristna tidningar.

Under de senaste två åren har Sveriges kristna råd skrivit totalt 24 debattartiklar och publicerat sex uttalanden/öppna brev. Den fråga som helt dominerat debatten under perioden är migration/integration. Andra artiklar har handlat om klimat, religionsfrihet och vapenexport.

Uttalanden/öppna brev

- Öppet brev till Löfven om nekat utbildningsstöd till ortodoxa (2016-09-29)
- Till regeringen: En proposition som undergräver mänskliga rättigheter (2016-04-28)
- Öppet brev till Löfven: "Håll fast vid permanenta uppehållstillstånd" (2015-10-22)
- Uppmaning till Löfven: "Ställ inte utsatta grupper mot varandra" (2015-10-15)
- Kyrkorna uppmanar till engagemang för människor på flykt (2015-09-10)
- Till Margot Wallström: Vädjan från Kyrkornas världsråd om extra följeslagare till palestinsk by (2015-06-25)
- Världen behöver hopp Kyrkans tidning (2015-04-02)
- Mänskliga rättigheter måste vägas tyngre än näringspolitik (vapenhandel) Dagens nyheter (2015-03-20)
- Religiös tro ursäktar aldrig hat eller våld Aftonbladet (2015-01-30)
- Hög tid att bryta segregationen Dagen (2015-01-20)
- Ny glöd behövs i ekumeniken (Böneveckan) Kyrkans tidning (2015-01-15)

Debattartiklar

- Värna ungas rätt till sina familjer (migration) Svenska Dagbladet (2016-12-23)
- Svik inte ert löfte om stopp för vapenexport Svenska Dagbladet (2016-12-21)
- Nu inleds Juluppropet för en human migrationspolitik Dagen, Sändaren, Kyrkans tidning, Världen idag, Katolskt magasin (2016-12-14)
- Låt klimathoppet bli synligt Dagen (2016-11-11)
- Lev trovärdigare som kristna (klimat) Dagen (2016-10-18)
- Otydlig utredning om barns andliga utveckling Kyrkans tidning (2016-10-13)
- Slut inte flyktavtal med Libyen Svenska Dagbladet (2016-06-28)
- SKR: Ett hoppets tecken (reformationen) Dagen (2016-06-09)
- Människovärdet måste respekteras (migration) Svenska Dagbladet (2016-05-22)
- Nu tar vi nästa steg (klimat) Uppsala nya tidning (2016-04-20)
- Handla med hjärta för andra (Fairtrade) Dagen (2016-02-12)
- Dags visa främlingsvänlighet (Martin Luther King-priset) Dagen och Sändaren (2016-01-19)
- Hårdare praxis om migration riskerar vår medmänsklighet Dagens nyheter (2015-12-24)
- För oss handlar klimatkrisen om att överleva Göteborgs-Posten (2015-11-30)
- Var inte rädda. Vägra hata Dagen (2015-11-27)
- 3 av 4 förföljs på grund av sin tro Aftonbladet (2015-11-12)
- En kyrka med hållbart fokus (Fairtrade) Dagen (2015-10-09)
- Alla goda krafter måste lösa det som tvingar människor att tigga Göteborgs-Posten (2015-10-01)
- Hur länge har jorden råd med oss (klimat) Dagen (2015-05-21)
- Världen behöver hopp Kyrkans tidning (2015-04-02)
- Mänskliga rättigheter måste vägas tyngre än näringspolitik (vapenhandel) Dagens nyheter (2015-03-20)
- Religiös tro ursäktar aldrig hat eller våld Aftonbladet (2015-01-30)
- Hög tid att bryta segregationen Dagen (2015-01-20)
- Ny glöd behövs i ekumeniken (Böneveckan) Kyrkans tidning (2015-01-15)

Sveriges kristna råd fungerar som remissinstans för regeringen då kyrkorna gemensamt ger ett svar på olika frågor och utredningar. Innan regeringen skriver en proposition får myndigheter och intresseorganisationer (remissinstanser) yttra sig över ett utredningsförslag från till exempel en kommitté. Under de två senaste åren har följande remisser har avgivits av SKR till regeringen, samt ett svar till Kyrkornas världsråd och ett svar till Svenska kyrkan.

- **Ny paketreselag**
2016-12-20
- **Barnkonventionen blir svensk lag**
2016-10-11
- **En handräkningsbestämmelse i lagen om mottagande av asylsökande m fl**
2016-09-20
- **Samordningsnummer till asylsökande**
2016-08-07
- **Palett för ett stärkt civilsamhälle**
2016-07-13
- **Policyramverk för det svenska utvecklingsarbetet**
2016-06-29
- **Olika vägar till föräldraskap**
2016-06-07
- **Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism – fjärde penningtvättdirektivet – samordning – ny penningtvättslag mm**
2016-04-29
- **Ändamålsenlig organisering – Om ledningsformen för Nämnden för statligt stöd till trossamfund**
2016-04-27
- **Begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige**
2016-03-10
- **Ändring av bestämmelserna om rätt till bistånd i lagen (1994:137) om mottagande av asylflyktingar m fl**
2016-01-22
- **Yttrande över betänkandet Skärpt exportkontroll av krigsmaterial**
2015-11-05
- **Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck**
2015-10-29
- **Genomförande av det omarbetade asylprocedur-direktivet**
2015-10-08
- **Samförståndsavtal med NATO om världsstöd**
2015-09-30
- **Datalagring och integritet**
2015-09-07
- **Slopad skattereduktion för gåvor**
2015-04-09

... av bilder från reformationshögtidlighållandet i Malmö och Lund samt utomhusmässan med påven Franciskus.

Samtliga foton: Mikael Stjernberg.

Den 31 oktober 2016 hölls en historisk gudstjänst på svensk mark när katoliker och lutheraner för första gången på 500 år gemensamt uppmärksammade reformationen. I Lunds domkyrka fanns kyrkledare från hela kristenheten. För värdskapet under mötet stod Svenska kyrkan i nära samarbete med katolska kyrkan i Sverige och SKR.

Den 1 november hölls en katolsk utomhusmässa med påve Franciskus på Swedbank Stadion i Malmö. Inbjudare till dagens högtidlighållande var Lutherska världsförbundet och Vatikanen.

Ett axplock av ekumeniska bilder åren 2015 och 2016

Samtliga foton: Mikael Stjernberg.

1

2

8

7

3

5

4

6

9

10

11

Foto: Ninna Ekstrand.

1 Vägra hata Februari 2015

Gudstjänst i Storkyrkan i Stockholm då budkaveln för kampanjen *Vägra hata* överlämnas till Alice Bah Kuhnke, kultur- och demokratiminister.

2 Minneshögtid Armeniska folkmordet April 2015

Storkyrkan i Stockholm fylldes till bristningsgränsen vid minneshögtiden av det Armeniska folkmordet som inleddes den 24 april 1915.

3 Årsmöte Huddinge Maj 2015

Sveriges kristna råd håller årskonferens i Pingstkyrkan, Huddinge.

4 Styrelsebesök Juni 2015

Statssekreterare Yvonne Ruwaida vid miljö- och energidepartementet besöker SKR:s styrelsemöte där hon tar emot kyrkornas upprop för miljön.

5 Påven Tawadros September 2015

Den koptisk-ortodoxa kyrkans överhuvud påve Tawadros från Egypten besökte Sverige. Här i samtal med SKR:s direktör Olle Kristenson.

6 Helgonförklaring Rom Juni 2016

Sverige fick sitt andra kanoniserade helgon när Elisabeth Hesselblad helgonförklarades av påve Franciskus i Rom. En svensk ekumenisk delegation fanns på plats.

7 20 år som ärkebiskop September 2016

Dioscoros Benjamin Atas firar 20 år som ärkebiskop för Syrisk ortodoxa kyrkan i Sverige. Många ekumeniska gäster deltog vid firandet i Södertälje.

8 Kyrkoledar- dagar Oktober 2016

En gång per år samlas kyrkoledarna till ett gemensamt dygn när man möts för gemenskap utan dagordning och protokoll. Denna gång hos Birgittasystarna, Djursholm.

9 Kristna riks- dagsgruppen April 2016

Besök av SKR:s ledning.

10 Årskonfe- rens Maj 2016

Årskonferens med Svenska missionsrådet.

11 Förböns- gudstjänst Oktober 2015

Nationell förböns-gudstjänst för utsatta troende i S:ta Clara kyrka, Stockholm, med landets kyrkoledare.

Institutionssjälavården är ett av tre prioriterade områden inom Sveriges kristna råd. Fängelsesjälavården är en del av detta arbete.
Foto: Mikael Stjernberg.

Kyrkorna har lyft fram tre huvudområden för arbetet inom Sveriges kristna råd; Ekumenisk teologi, Ekumenisk diakoni/kyrka-samhälle och Institutionssjälavården. Utifrån detta styrs arbetet på Sveriges kristna råd.

◀ **EKUMENISK DIAKONI/KYRKA – SAMHÄLLE**
Här arbetar kyrkorna tillsammans med frågor om religionens plats i samhället; religionsfrihet, migration och integration, diakoni, fred rättvisa och hållbar miljö, medicinsk etik, jämställdhet och samlevnad, mänskliga rättigheter och funktionshinder, kyrka-arbetsliv. SKR representerar också kyrkorna i olika sammanhang, till exempel i styrelsen för Civos (Civilsamhällets organisationer i samverkan).

EKUMENISK TEOLOGI
Ekumenisk teologi underlättar för kyrkorna att mötas i teologisk reflektion kring olika områden, exempelvis kyrkosyn, mission, religionsteologi, spiritualitet, dop och gudstjänstfrågor. Detta sker genom olika arbetsgrupper och nätverk samt produktion av publikationer.

◀ **INSTITUTIONSSJÄLAVÅRDEN**
Här sker samordning av institutionssjälavård på högskola, universitet, inom Kriminalvården och andlig vård inom hälso- och sjukvården (Sjukhuskyrkan). I Sverige finns drygt 500 diakoner, pastorer eller präster som helt eller delvis har sin arbetsplats på någon av landets offentliga institutioner.

Foto samliga bilder: Mikael Stjernberg.

Inom de tre kärnområdena finns en bred verksamhet inom SKR som presenteras på sidorna 20-35.

GABRIEL WIKSTRÖM (S)
FOLKHÄLSO- OCH SJUKVÅRDSMINISTER

I samband med "Diakonins månad 2016" producerades en rad filmer om barn och ungas psykiska ohälsa. En av de meverkande var Gabriel Wikström.

Begreppet diakoni hör hemma i kristet språkbruk. Det handlar om socialt arbete, på Kristi uppdrag. En vanligt använd definition lyder: "Diakoni är uppdraget till kyrkan grundad i Kristi kärlek, att genom delaktighet, respekt och ömsesidig solidaritet möta varandra i utsatta livssituationer."

förnyelse beslöt gruppen att inspirations- och fördjupningsmaterialet till detta tema skulle göras digitalt. På webben finns därför ett antal filmer, texter och länkar som belyser temat ur olika aspekter och kan vara till hjälp för samtal i de lokala sammanhangen. Under releasen i mars 2016 gjordes en live-intervju med Björn Cedersjö som senare publicerades på webben.

DET MESTA DIAKONALA arbetet sker av engagerade människor i lokala församlingar eller inom särskilda diakonala institutioner (exempelvis Hela människan och Stadsmissionerna). Vad som görs inom SKR kan vara ett stöd till sådan verksamhet.

Sveriges kristna råds referensgrupp för diakoni möts fyra gånger om året för ömsesidig information och samtal om gemensamma frågor. Här handlar det om att vara resurser för varandra, till exempel genom inbjudan till varandras kurser. Gruppen ger också underlag till styrelsen vad gäller bedömningen av situationen för människor i utsatta situationer i samhället.

DIAKONINS MÅNAD ÄR ett av gruppens ansvarsområden. Det är ett återkommande ekumeniskt samarbete mellan kyrkor och samfund under september månad. Under 2015 arbetade vi vidare med utbildningsmaterialet *Mer än ord – om diakoni* som togs fram året före. Inför 2016 lanserades temat Barn och ungas psykiska ohälsa som är ett växande samhällsproblem. Som en pedagogisk

FAKTA:

Inom Sveriges kristna råd finns en arbetsgrupp med representanter för kyrkorna och ett antal diakonainstitutioner som möts för ömsesidig information och samtal om gemensamma frågor.

VARTANNAT ÅR ORDNAS en konferens för diakonalt och socialt arbete. Arrangör är vanligtvis ortens lokala ekumeniska råd i samverkan med SKR. I oktober 2016 samlades cirka 160 personer i Linköping på temat Ideell och professionell. Även här lyftes temat om barns och ungas psykiska ohälsa. Rickard Klerfors, Ann Heberlein och Cecilia Wikström höll huvudföreläsningarna och ett stort antal seminarier erbjöds.

SKR var också medarrangör i två större konferenser om utsatta EU-medborgare. Båda hölls i Göteborg med Räddningsmissionen som huvudansvarig. Inför konferensen 2015 publicerades en debattartikel i Göteborgsposten där vi argumenterade för en människosyn som innebär respektfullt bemötande av de människor som tigger.

REFERENSGRUPPEN GJORDE UNDER 2015 några gemensamma studiedagar i Göteborg. Gruppen har också presenterat svensk diakoni i en internationell konferens i Korea samt medverkat i studiedagar för diakoner i Härnösands stift.

Sveriges kristna råd arbetar med barn och ungdomsfrågor i två olika riktningar – inåt och utåt. Det handlar för det första om att stödja kyrkornas eget arbete genom att vara en ekumenisk mötesplats. Det andra, minst lika viktiga, riktnings är att tillsammans med andra i civilsamhället rikta sovljuset mot barns och ungdomars livsvillkor i samhället. Båda dessa riktningar har tagit viktiga steg framåt det senaste året.

TILLSAMMANS MED CIRKA 45 andra organisationer har SKR sedan några år tillbaka varit engagerade i Nätverket för barnkonventionen. Nätverket startades för att kunna visa lagstiftarna betydelsen av att göra barnkonventionen till svenska lag. Arbetet har gett resultat. Allt tyder på att barnkonventionen blir svensk lag 1 januari 2018. Det är glädjande, men mycket arbete återstår. I kyrkornas remissvar på den statliga utredningen och i en debattartikel i Kyrkans tidning visade kyrkorna på de oklarheter som finns när det kommer till barns rätt till andlig utveckling och religionsfrihet. Till det området skulle vi i den tid som ligger framför mer än gärna vara med och medverka till en större förståelse och kunskap om barn och ungdomars tro.

Men det är inte bara samhället som måste bli

bättre på att tillvarata barns rättigheter. Det gäller också i kyrkorna. Som ett led i att öka kyrkornas medvetenhet om barnkonventionen har SKR tagit initiativ till att göra första söndagen i oktober till en bönedag för barn. Utgångspunkten är en gudstjänst där en central del består i en bönevandring som utgår ifrån de artiklar i konventionens som behöver beläggas. Det har exempelvis gällt barn som är på flykt eller utsatta för människohandel. Bönedagen genomfördes för andra året i rad och vi arbetar för och hoppas att det skall växa och fortsätta.

DEN NYA SKOLLAGEN som kom 2011 förändrade kyrkornas möjlighet att finnas på skolorna. Kyrkorna har upptäckt nya sätt att bidra till skolans undervisning i religion så att den överensstämmer med skolplanen.

Det tredje området som just nu är aktuellt inom Sveriges kristna råds arbete med barn- och ungdomsfrågor är den ekumeniska mötesplatsen SKUR, Sveriges kristna ungdomsråd. Rådet har under senare år blivit mer av en informell mötesplats med samtal om frågor som är aktuella för alla organisationer. Tyngdpunkten i SKUR ligger på att några gånger per år få möjligheten att möta personer som arbetar med samma frågor men i olika kristna samfund och organisationer.

Böneveckan för kristen enhet

I Sverige ansvarar Sveriges kristna råd tillsammans med Svenska bibelsällskapet för översättning och bearbetning av det material för böneveckan som arbetas fram på uppdrag av Kyrkornas världsråd och Vatikanen.

ARBETET FÖR KRISTEN enhet har varit ett tålmodigt arbete som inte sällan mött motstånd under kyrkans historia. Innan den ekumeniska rörelsen började växa fram från mitten av 1800-talet började man redan i början på 1800-talet tala om gemensam bön för enhet bland de kristna och 1846 startade Evangeliska alliansen en inomprotestantisk bönevecka som sedan växt och där flera inriktningar inom kristenheten nu är involverade.

Böneveckan som pågår 18-25 januari skapar

inga stora rubriker i tidningarna. Inte heller produceras läromässiga dokument om kyrkosyn och sakrament. I stället samlas man till gemensam bön och bibelläsning över samfundsgrensarna om enhet och försoning mellan kyrkorna för att stärka det kristna vittnesbördet i världen.

Det svenska materialet publiceras i sin helhet på SKR:s webb, och information om veckan distribueras till samtliga kristna församlingar i Sverige. Runt om i landet sker många olika ekumeniska arrangemang under Böneveckan. Den föreslagna gudstjänsten frisas ekumeniskt tillsammans med lokala församlingar från olika kyrkor och samfund normalt på söndagen i veckan, som också är Bibelns dag.

Böneveckans tema var 2015 "Ge mig något att dricka" och 2016 "Kallade att förkunna Guds storverk".

Varje år tillfrågas ett lokalt ekumeniskt råd i Sverige om att vara referensgrupp och komma med förslag på hur materialet kan anpassas till lokala förhållanden.

Under 2016 besöktes S:t Ignatios Andliga Akademi utanför Södertälje i pilgrimsprocessen med att lära känna varandras kyrkotraditioner. Foto: Mikael Stjernberg

Ekumenisk teologi handlar om den teologiska grunden för det som är SKR:s uppdrag, det vill säga att arbeta för kristen enhet i den svenska kontexten, men också att ge underlag till den teologiska reflektion som ligger till grund för arbetet för rättvisa och fred.

ORDET "EKUMENIK" är bildat av det grekiska ordet *oikoumene*, som betyder "hela den bebodda världen". När den ekumeniska rörelsen växte fram på 1900-talet blev ordet beteckningen för arbetet för kristen enhet.

Hur ska vi hitta ett språk om Gud som är gripbart för människor i olika situationer? Det är ett sätt att beskriva vad teologi och teologisk reflektion ytterst handlar om. Oftast översätts ordet teologi med "läran om Gud" och ordet i sig är bildat av de grekiska orden för Gud (*theos*) och ord (*logos*), det vill säga ordagrant "ord om Gud". Man skulle kunna säga att teologi är "ett sätt att tala om Gud". Med en sådan utgångspunkt kan man inte tala om en universell teologi, som är en gång för alltid formulerad. Man måste tala om teologier, det vill säga använda plural. Varje konkret situation kräver sitt speciella sätt att tala om Gud; den teologiska reflektionen föds i konkreta situationer.

MISSION HÖR TILL kyrkans väsen eftersom mission är något konstitutivt för kyrkan. "Kyrkan kan inte välja att verka i mission eller att låta bli" heter det till exempel i Lutherska världsförbundets missionsdokument. Mission är inte en aktivitet, något som kyrkan gör, utan beskriver vad kyrkan är, en del i Guds sändning (*Missio Dei*) i världen.

SKR:s skriftserie "Kyrkan – på väg mot en ny vision".

I Kyrkornas världsråds missionsdokument *Tillsammans för livet* heter det:

"Kyrkan har inte alltid funnits, men såväl teologiskt som empiriskt, kom kyrkan till för missionens sak. Det är inte möjligt att skilja kyrka och mission vad gäller ursprung eller syfte. Kyrkans mål är att uppfylla syftet med Guds mission. [...] Därför finns kyrkan till genom mission liksom elden finns till genom att brinna. Om hon inte engagerar sig i mission upphör hon att vara kyrka."

Missionsteologin är ett viktigt arbetsområde där SKR samverkar nära med Svenska missionsrådet, SMR, till exempel i den gemensamma arbetsgruppen i missionsteologi med representanter för de olika kyrkofamiljerna och akademien. Under 2016 inleddes en pilgrimsprocess där vi tillsammans besöker varandras kurs- eller stiftsgårdar för att under ett dygn tränga djupare in i varandras sätt att tolka missionsuppdraget. Under 2016 besöktes S:t Ignatios Andliga Akademi utanför Södertälje och Bjärka-Säby utanför Linköping.

ETT VIKTIGT ANSVARSOMRÅDE för ekumenisk teologi är att följa det internationella arbetet inom Faith and Order-kommissionen. Arbetsgruppen för Faith and Order har diskuterat och arbetat fram ett ekumeniskt svenskt svar på dokumentet *Kyrkan – på väg mot en ny vision* (SKR:s skriftserie nr 21).

SKR:s arbetsgrupp för jämställdhetsfrågor möttes för första gången i maj 2015. Gruppen består av två representanter, en kvinna och en man, från varje kyrkofamilj. Generalsekreteraren för Sveriges ekumeniska kvinnoråd, SEK, är adjungerad. Arbetsgruppen möts två gånger per termin och de olika kyrkofamiljerna har fått presentera sina olika perspektiv på jämställdhet i en öppen och respektfull anda. Samtalen har som det heter i uppdragsbeskrivningen utgått "från vår gemensamma tro att vi, både kvinnor och män, är skapade till Guds avbild och innefattar såväl en teologisk antropologisk och genusmedveten fördjupning som praktiska frågor". I november 2016 ansvarade arbetsgruppen för ett rådsmöte om jämställdhet där Gertrud Åström var inbjuden talare.

I KUNSKAPSFORUM FÖR religion och utveckling samverkar SKR med Diakonia, PMU, Svenska kyrkan och SMR. I Kunskapsforum diskuteras religionens roll i utvecklingssamarbetet, men också den teologiska grunden för de kristna organisationernas eget utvecklingssamarbete. Arbetet sker i dialog med bland annat Sida och Utrikesdepartementet, men också med forskarvärlden.

SKR finns representerat i styrelsen för Berndt Gustafssons minnesfond, som stödjer kyrko- och religionssociologisk forskning med relevans för Sverige.

Sveriges kristna råds fredsarbete syftar till att vara ett redskap för fred och försoning vilket kommer till uttryck på olika sätt. En naturlig roll för Sveriges kristna råd är att vara en samordnande aktör.

ETT UTTRYCK FÖR DETTA är den ekumeniska referensgruppen för fred som består av representanter från flera organisationer och kyrkor. Förutom informationsutbyte och ömsesidigt lärande söker organisationerna i referensgruppen ökad praktisk samverkan kring allt från studiematerial till debattartiklar, till exempel om den svenska vapenexporten. Gruppen följer också det internationella ekumeniska fredsarbetet, till exempel Ecumenical Peace Advocacy Network, EPAN, som bildades 2015 inom Kyrkornas Världsråd bland annat genom svenska ekumeniska insatser, samt den Europeiska kyrkokonferensens (KEK:s) arbetsgrupp för fred och försoning i vilken SKR sedan 2015 har en representant.

Liksom inom den världsvida ekumeniska rörelsen har Sveriges kristna råd i sin verksamhet en bred syn på fredsfrågorna som inkluderar nära

vardagliga relationer, genusbaserat våld (Thursdays in Black), lokalsamhället, internationella konflikter, vapenexport, nedrustning, konfliktförebyggande, fred-rättvisa, fred-miljö, samt religionernas roll. Förutom i referensgruppens arbete syns detta bland annat i SKR:s materialbank *Verktyg för fred* som är en resurs för lokala församlingar. Och denna helhetsyn har under 2015 och 2016 fått nya uttryck, till exempel genom SKR:s gemensamma nyhetsbrev för Fred, rättvisa och hållbar utveckling som startades 2015, webbportalen Hållbar kyrka (där *Verktyg för fred* ingår) som lanserades i november 2016, samt att arbetet relateras till FN:s globala hållbarhetsmål (SDG).

En utveckling av SKR:s fredsarbete under 2015 och 2016, vilket genomförts med stöd från Folke Bernadotte Akademien, har varit förstärkningen av det interreligiösa fredsarbetet. Den tidigare kartläggningen av lokala initiativ och deltagandet i Interreligiöst fredsforums möten och manifestationer kompletterades av kampanjen *Vägra hata* och ett närmare samarbete med Sveriges Interreligiösa Råd, SIR, bland annat genom arbetet med en interreligiös fredsantologi av fem kortfilmer om lokala fredsinitiativ.

Kyrka – Funktionshinder

Frågor om människors lika värde och att erkänna människans beroende av Gud, liksom det ömsesidiga beroendet av varandra, är centralt i kyrkornas liv.

Policydokumentet *En kyrka för alla* (SKR:s skriftserie nr 12) är fortsatt en utgångspunkt för arbetsgruppen kyrka – funktionshinder som följer samhällsdebatten och delar erfarenheter mellan kyrkorna. En viktig del är det ekumeniska teologiska samtalet utifrån visionen "en öppen och tillgänglig kyrka där alla kan möta och ta emot Guds kärlek och omsorg". Alla behövs och har något att tillföra. En människas värde är konstant, lika. Trots att vi kan vara överens om detta behövs såväl teologisk diskussion som självkritisk granskning av kyrkornas praktik kring bemötande och tillgänglighet.

Ett dokument, adresserat till den ekumeniska familjen av kyrkor och församlingar, överlämnades till Kyrkornas världsråds centralkommitté av det ekumeniska nätverket kring funktionshinder

(EDAN-nätverket) sommaren 2016. Dokumentet *The Gift of Being - Called to Be a Church of All and for All* har inspirerat arbetsgruppen som därför inbjöd till en nätverkssamling med temat Gåvan att finnas till i september 2016. Förutom dokumentet fick vi lyssna till berättelser från Mariahuset, Oslo, som är ett integrerat boende. **Dagen avslutades med en föreställning av Mosaikteatern.** Arbetsgruppen har intentionen att bjuda in till årliga nätverksträffar.

MÅNGA FRÅGOR STÄLLS på sin spets i samtal om funktionshinder. Vad menar vi med en inkluderande kyrka? Vad är sårbarhet och hur ser vi på otillräcklighet? Vad betyder det att vara Kristi kropp? Och vad är egentligen funktionshinder? Är det riktigare att tala om funktionsvariationer? Samtalet förs också i en kunskap om att funktionshinder är något som berör alla människor – förr eller senare.

Vid ingången av 2015 avslutades ett tioårigt samarbete av ekumenisk delegering till Föreningen Furuboda på Föreningen Furubodas önskan.

Foto: Karin Wiborn

Temat för Kyrkornas globala vecka 2015-2016 var "Jord att leva på – mänskliga rättigheter i klimatförändringarnas spår".

FAKTA:

Kyrkornas globala vecka arrangeras varje år i november och är ett tillfälle för kyrkor, församlingar och organisationer att uppmärksamma globala rättvisefrågor – samtidigt och tillsammans. Arrangörerna tar fram tema och verktyg. Själva veckan äger sedan rum i november över hela landet där engagerade människor planerar och genomför olika aktiviteter.

MÄNNISKANS UTSLÄPP AV växthusgaser påverkar klimatet kraftigt. Trots att det främst är människor i de rikare delarna av världen som skapat och fortsätter att skapa problemen är det fattiga människor som drabbas först och värst av klimatförändringarna. Det gör klimatfrågan till en av vår tids viktigaste rättvisefrågor. Som kyrkor och organisationer tar vi hotet mot vår planet på allvar.

Under 2015 producerades ett inspirationshäfte med fördjupande texter, andakts- och gudstjänstmaterial och övningar med syfte att användas av församlingsengagerade i församlingens verksamhet året runt under 2015 och 2016, men särskilt under själva veckan i november.

UNDER 2015 DELTOG Globala veckan i den internationella kampanjen *Act Now for Climate Justice*

inför klimatmötet i Paris, COP21. Kampanjen bestod av en namninsamling som uppmanade politiker inför klimatmötet bland annat att hålla den globala uppvärmningen tydligt under 2 grader.

Kampanjen leddes av ACT Alliance, en koalition av mer än 140 organisationer och kyrkor som jobbar tillsammans i mer än 140 länder för att skapa positiv och hållbar förändring för fattiga och marginaliserade människor. I Sverige representeras ACT av Svenska kyrkan och Diakonia. Kampanjen fick cirka 26 500 namnunderskrifter som överlämnades till statsminister Stefan Löfven.

GLOBALA VECKANS egna bidrag till kampanjen var en fotokampanj i sociala medier där människor uppmanades att ta bild på sig själva med en lapp där man skrivit ner en egen föresats för att bidra till klimaträttvisa, exempelvis "Äta mindre kött" eller "Cykla istället för att ta bilen".

Under 2015 hade Globala veckan två internationella gäster, klimatexperten Mohammad Shamsuddoha från Bangladesh och biskop Joel Tendero från Filipinerna. De gästade flera aktiviteter under veckan i olika städer i landet.

2015 FIRADE GLOBALA veckan tio år, då gjordes en officiell och en intern utvärdering vilket visade att konceptet Kyrkornas globala vecka fungerar bra och väcker stort engagemang lokalt i församlingarna. Inga större förändringar ska göras men med några mindre justeringar inom ramen för våra resurser kan vi göra det ännu bättre.

Globala veckan hade en egen kampanj 2016 som kallades #klimathopp, där människor uppmanades att lägga ut bilder i sociala medier på när de hoppar och skriva om något som ger dem hopp i klimatfrågan, exempelvis "att det finns så många kunniga och engagerade människor som driver frågan" eller att "föräldrarna har börjat sopsortera".

BÅDE 2015 OCH 2016 var engagemanget stort i lokala församlingar. Det skrevs lokala tidningsartiklar och det arrangerades hundratals aktiviteter. Mångfalden av aktiviteter var stor; klimatshow, klädbytarkväll, fester, gudstjänster, föreläsningar, loppisar, konserter, utställningar, manifestationer och en massa annat. 2016 tog sig Globala veckan också innanför fängelsemurarna, med en klimatshow av Staffan Lindström på Österåkeranstalten. Många gudstjänster hade under veckan klimattema, till exempel radiogudstjänsten från Umeå i P1 på domsöndagen.

Sveriges kristna råd och Svenska missionsrådet är huvudmän för Kyrkornas globala vecka och arrangerar den tillsammans med en rad organisationer och kyrkor. Arbetet med Kyrkornas globala vecka sker med ekonomiskt stöd från Sida.

Kyrkornas globala vecka deltog i kampanjen *Act Now for Climate Justice*.

I samband med arrangemanget överlämnades en namninsamling till statsminister Stefan Löfven av Bo Forsberg och Gunilla Hallonsten. Foto: Robert Blombäck.

Vi har bara en värld att leva i. Att jorden mår bra är nödvändigt för att vi ska kunna leva vidare. Därför är arbetet för långsiktig hållbarhet avgörande. Klimatet är ett av de områden där kampen står, vilket är ett arbete där landets kyrkor är aktiva.

DECEMBER 2015 SLÖTS ETT AVTAL i Paris som sätter gränser och mål för klimatförändringarna. Sedan avtalet oväntat snabbt ratificerats och därmed trätt i kraft i november 2016 pågår nu arbetet för att bedöma och konkretisera det som behöver göras. Sveriges bidrag och arbete är beskrivet i *Agenda 2030*.

Kyrkornas speciella bidrag i miljöarbetet utgår från tron på att Gud skapat jorden och att det Gud skapar är gott. Som en del av denna märkliga skapelse har människan av Gud anförtrodd ett särskilt ansvar att i ödmjukhet värna naturen och skydda skapelsen. Utifrån den grunden utvecklar kyrkorna sina övertygelser om vikten av att arbeta för en hållbar utveckling för planeten jorden.

Skriften *Värna den jord som Gud älskar* (publicerad 2013) har fortsatt att vara en utgångspunkt för arbetet. I denna skrift diskuteras kristen teologi tillsammans med frågor om global utveckling och global rättvisa. Skriften visar på hur kyrkornas olika teologiska traditioner ändå samlas i en gemensam övertygelse om att Gud älskar och värnar skapelsen och vill dess framtid. Under 2015 publicerades en engelsk översättning. Ett annat viktigt dokument som under 2015 adresserade klimatet var påve Franciskus encyklika *Lovad vare du* som väckte stor och berättigad uppmärksamhet.

SKR:s årsmöte 2015 gjorde ett uttalande om klimatet. Utifrån det mötte styrelsen och referensgruppen i juni statssekreterare Yvonne Ruwaida för ett samtal om Sveriges väg framåt. Vi deltog sedan i kampanjen *Act now for Climate Justice* som pågick fram till mötet i Paris. Kontakter finns såväl med Omställningsrörelsen som med den internationella rörelsen A Rocha. Sensus har gjort ett antal poddar om klimatet där vi har medverkat. SKR genomförde ett seminarium på temat klimat-spiritualitet.

SKAPELSETID ÄR ETT gemensamt initiativ där kyrkor och samfund i Europa visar hur viktigt det är att lyfta frågor som rör vårt förhållande till skapelsen. Perioden infaller 1 september till andra söndagen i oktober. SKR har tagit fram, och på webben publicerat, resurser av olika slag för detta firande: gudstjänstmaterial, liturgiska texter, sånger med mera.

På webbplatsen *Hållbar kyrka* finns nu ett antal initiativ för ökad hållbarhet. Efter en längre förberedelseprocess ägde release rum i november 2016. På portalen finns länkar till material för reflektion, inspiration, samtal och handling kring klimat, miljö, rättvis handel, etisk och hållbar konsumtion, finansiell hållbarhet, fred, ickevåld, mänskliga rättigheter och globala påverkansfrågor. Denna portal är ett utmärkt exempel på tanken om kyrkorna som resurser för varandra: här erbjuds andra att ta del av det goda som arbetats fram inom en kyrka eller kyrkligt närstående organisation.

Globala målen 2030.

Webbportalen *Hållbar kyrka* lanserades under 2016.

Följeslagare närvarar vid en manifestation för rätten till mark i Susiya på södra Västbanken. Foto: EAPPI.

Följeslagarprogrammet startade efter en förfrågan från kyrkoledare i Jerusalem om internationell närvaro i konflikten och Sverige har genom SKR varit delaktiga sedan programmet startade. Programmet leds internationellt av Kyrkornas världsråd med kontor i Genève.

SEDAN PROGRAMMET STARTADES år 2002 har omkring 1 700 människor från över 20 länder varit följeslagare, och drygt 300 av dem har varit svenskar. Under 2015 och 2016 har Sveriges kristna råd, SKR, sänt ut totalt 41 ekumeniska följeslagare för att verka för en hållbar fred i Palestina och Israel. Den svenska delen av Följeslagarprogrammet finansieras med projektmedel från Sida och avgifter från medlemsorganisationerna i programmets styrgrupp.

Följeslagarna ingår under tre månader i internationella team på plats och samarbetar med fredsrelser i Palestina och Israel. Uppdraget leds av ett internationellt kontor i Jerusalem. Syftet med programmet är att dämpa våld, att främja respekten för folkrätten samt att visa solidaritet med civilbefolkningen. Under 2015 och 2016 har programmet funnits närvarande med team på totalt sju placeringar på Västbanken.

I början av 2016 fasades den tidigare placeringen i byn Jayyous ut och uppgifterna fördes

FAKTA:

Genom att vara en internationell närvaro vill Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel, EAPPI, bidra till att dämpa våld och främja respekten för folkrätten. Närvaron är ett uttryck för praktisk solidaritet för utsatta grupper – såväl palestinier som israeler.

över till det nya teamet i staden Tulkarem vars placering öppnades igen efter ett par års frånvaro. Under året flyttade även kontoret i Jerusalem till nya lokaler på området för St. Annes kyrka, nära Lejonporten.

Från och med 2016 förmedlas Följeslagarprogrammets ansökningar om medel från Sida via Svenska missionsrådet vars resurser och erfarenhet ger ett gott stöd till arbetet som utförs av det svenska kansliet. 2016 genomfördes en utvärdering av hela Följeslagarprogrammet med stöd av bland annat den svenska koordinationen. Utvärderingen bekräftade programmets värde och uppskattning hos grupper som drabbas av konflikten. Rekommendationerna som gjordes i utvärderingen kommer under åren som kommer att ligga till grund för att ytterligare höja kvaliteten på vårt arbete.

I följeslagarnas reserapporter, som sprids i deras nätverk och publiceras på SKR:s hemsida, beskrivs ofta människor i utsatta situationer, hur ockupationen av Palestina påverkar både palestinier och israeler, de israeliska- och palestinska fredsrörelsernas viktiga arbete och vikten av följeslagarnas närvaro och stöd.

2015 OCH 2016 HAR varit oroliga år i regionen med en eskalering av våld från båda sidor, ökat antal husrivningar och expanderande av bosättningar. Ett hårdnande klimat med minskat utrymme för fredsorganisationer har även påverkat programmet under 2016 då det blev måltavla för en kampanj i sociala medier. Under december 2016 besökte en delegation från Kyrkornas världsråd Israel och Palestina för möten med kyrkoledare. Assisterade generalsekreterare Isabel Phiri förhördades och nekades inresa på grund av felaktiga anklagelser mot Kyrkornas världsråd och Följeslagarprogrammet. Trots oroligheterna har följeslagare rekryteras och mestadels kunnat utföra sitt arbete i fält som tidigare.

Under 2015 och 2016 har totalt 146 personer ansökt om att bli följeslagare vid de fyra rekryteringstillfällena som genomförts.

Efter hemkomsten ingår för de svenska följeslagarna ett gediget arbete med information och kunskapsspridning, för att öka engagemanget för fred och stärka folkrätten. Under 2015 och 2016 har följeslagare fortsatt engagerat sig genom att medverka i medier och genom föreläsningar, seminarier, besök i föreningar och skolor samt, ofta tillsammans med koordinatörer från SKR, medverka vid konferenser runt om i landet. Under Bok- och biblioteksmässan 2015 och 2016 hade Ekumeniska följeslagarprogrammet en monter på Internationella torget och välbesökta program på stora scenen där KG Hammar intervjuade följeslagare om tiden i fält.

Martin Luther King-priset är ett samarbete mellan Sveriges kristna råd, Kristna fredsrelserna och Eumeniakyrkan. Det delas ut årligen på Martin Luther King-dagen som är den tredje måndagen i januari.

PRISSET GES TILL EN PERSON eller grupp som verkat i Martin Luther Kings anda, det vill säga arbetat för fred, ickevåld, frihet, rättvisa jämlikhet och solidaritet.

2015 års pris gick till Anna Libietis, verksamhetsledare för "Svenska med baby", en ideell verksamhet som genom föräldragrupper vill bygga broar mellan människor från olika kulturer och bostadsområden.

2016 års pris gick till Malena Ernman, operasångerska och framträdande debattör, med motiveringen: *"...för hennes outtröttliga engagemang för alla människors lika värde. Som orädd debattör tar hon stora risker genom ett uthålligt arbete på sociala medier. Hon tvekar inte att agera på orättvisor och rasism. Hennes engagemang för solidaritet på scen liksom i vardagen inspirerar och visar på civilkurage i Martin Luther Kings anda"*.

2016 års pris gick till operasångaren Malena Ernman. Priset delades ut av kyrkoledare Lasse Svensson. Foto: Rebecka Hellqvist.

Nathan Söderbloms minnesfond

Stiftelsen Nathan Söderbloms minnesfond ger anslag och stipendier till personer som stödjer forskning och studier av relevans för fred och den ekumeniska rörelsen.

Förvaltningsnämnden, det vill säga styrelsen, är ekumeniskt sammansatt med en representant från varje kyrkofamilj i SKR. Svenska kyrkans ärkebiskop är fondens ordförande. Svenska kyrkans kyrkokansli förvaltar fonden.

Fonden välkomnar ansökningar från medlemmar i alla svenska kyrkor och kristna samfund. Stipendiernas antal och storlek beror på fondens avkastning och varierar från år till år. Stipendier kan sökas för att täcka kostnader för materialinsamling, andra studieresor, publiceringskostnader samt deltagande i internationella ekumeniska

Styrelsen för Nathan Söderbloms minnesfond samlas i Uppsala för att gå igenom de olika ansökningarna. Foto: Mikael Stjernberg.

kurser, konferenser och seminarier. Ett särskilt ansvarsområde för fonden är att erbjuda stipendier för kurser vid Ecumenical Institute i Bossey, Schweiz, som drivs av Kyrkornas världsråd. Fonden prioriterar också ansökningar som vid sidan av ekumenisk relevans har en uttalad inriktning mot fredsfrågor.

2015 fördelades 650 000 kronor till 77 stipendier/anslag och 2016 fördelades 651 500 kronor till 41 stipendier/anslag. SKR är huvudman för fonden.

SKR:s styrelseledamöter fikar fairtrade inför Fairtrade Challenge 2016. Foto: Mikael Stjernberg.

Kyrkan och enskilda kristna har alltid varit engagerade i frågor som rör rättvis handel. Insikten fanns tidigt att handel kan bidra till att stärka orättfärdiga strukturer men att handel även kan lyfta människor ur fattigdom – om det görs på rätt sätt. Diplomeringsen Kyrka för Fairtrade har funnits sedan 2009. I slutet av 2016 var 156 församlingar och kyrkor diplomerade runt om i Sverige och i olika samfund.

I DÉN BAKOM KYRKA FÖR FAIRTRADE kommer från Englands Fairtrade Church som har funnits sedan flera år tillbaka. Bakom Kyrka för Fairtrade i Sverige står svenska kyrkor och samfund genom Sveriges kristna råd i samarbete med Föreningen för Fairtrade.

Under 2015 diplomerades 31 församlingar, däribland Svenska kyrkan i London som blev den första utlandskyrkan som diplomerades. Under 2016 har 21 nya församlingar diplomerats till Kyrka för Fairtrade, däribland Immanuelkyrkan i Örebro som blev den första diplomerade församlingen inom samfundet Evangeliska frikyrkan och Svenska kyrkan i Lund som blev den första diplomerade domkyrkoförsamlingen. Diplomeringsen utförs till största delen av representanter från redan diplomerade församlingar, vilket stärker ekumeniken och nätverket inom Kyrka för Fairtrade.

Kyrka för Fairtrades synlighet sträcker sig mellan närvaro på konferenser och årsmöten, artiklar och intervjuer i lokal- och samfundspress, sociala medier och den egna hemsidan till närvaro vid rättvis handel-mötesplatser, så som det årligen återkommande Fair Trade Forum. Under Fairtrade Forum har det både 2015 och 2016 hållits

en samling för engagerade i diplomerade församlingar och övriga intresserade som är på väg att bli diplomerade. Dessa samlingar är alltid mycket uppskattade eftersom deltagarna får tillfälle att utbyta erfarenheter och inspireras av varandra.

Den stora Fairtrade-fikadagen, Fairtrade Challenge är den största höjdpunkten för rättvis handels-rörelsen och så också för Kyrka för Fairtrade. Den har under de senaste åren ägt rum på torsdagen i vecka 42, under Fairtrade Sveriges kampanjveckor, Fairtrade Fokus (vecka 41 och vecka 42). Fikalaget "Kyrkor för Fairtrade" försöker samla alla kyrkorelaterade fika-pauser inom samma lag. År 2015 hamnade laget på sjunde plats i hela landet med 19 558 deltagare i 301 fikapauser och på nionde plats 2016 med 14 833 deltagare i 228 fikapauser år 2016. Utöver dessa deltagare fanns cirka 4 500 (2015) respektive 2 700 (2016) samlade i andra kyrkorelaterade fikalag som inte registrerats under "Kyrkor för Fairtrade".

KYRKA FÖR FAIRTRADE finansieras till största delen av Svenska kyrkan samt av årsavgifter från de diplomerade församlingarna (1 000 kronor per församling) och kompletterande medel från Eumeniakyrkan och Frälsningsarmén.

Genom att öka sin egen och andras kunskap, påverka till attitydförändring och öka sin egen och andras etiska konsumtion, bidrar alla som är engagerade i Kyrka för Fairtrade till förbättrade levnadsvillkor för odlare och producenter i länder med utbredd fattigdom. Detta återknyter starkt till en kristen syn på alla människors lika värde, att värda den jord som Gud älskar och uppflyllandet av de globala målen för hållbar utveckling.

I vårdsituationen är människan föremål för andras verksamhet. Lagstiftning, vetenskap och beprövad erfarenhet ska vara vägledande för hur vården bemöter en människa som behöver dess tjänster. I sjukdom och svaghet inser man på ett fördjupat sätt människans skröplighet och utsatthet.

Professor Nils-Eric Sahlin medverkade vid ett rådsmöte om människosyn i livets början och livets slut. Foto: Mikael Stjernberg.

HUR MÄNNISKOR SKA BEMÖTAS inom vården är en utmaning som fordrar etisk reflektion. Det gör även utvecklingen inom medicinsk vetenskap där ny kunskap ger oss nya möjligheter att påverka livets grundläggande villkor. Frågor om livets inledningskedje och livets slutfas hör hit liksom till exempel kroppens integritet och genetikens möjligheter.

I ett rådsmöte i februari 2015 diskuterades människosyn vid livets början och livets slut. Medverkade gjorde bland andra professor Nils-Eric Sahlin och överläkare Mikaela Luthman.

REFERENSGRUPPEN FÖR MEDICINSK etik har under 2015 och 2016 arbetat med frågorna kring assisterad befruktning. SKR ställde under utredningstiden mest frågor i en debattartikel i Svenska Dagbladet (2013-06-19) och i ett brev till utredningen (2015-01-20). SKR deltog också i utredningens hearing i maj 2015. Våren 2016 publicerades utredningen *Olika vägar till föräldraskap* (SOU 2016:11). Där diskuterades bland annat frågan om altruistiskt surrogatmoderskap ska tillåtas i Sverige. Utredaren var negativ till detta. I kyrkornas remissvar stödde SKR de flesta av utredarens förslag.

ANDRA FRÅGOR SOM varit uppe på referensgruppens bord har varit eutanasi, kulturkollisioner i vården, religionens roll i vården, vård för papperslösa och innehållet i en planerad skrift om människans värdighet.

Samlevnad

Samlevnad är ett viktigt tema för kyrkornas undervisning och verksamhet. I liv och samtal vill kyrkorna dela erfarenheter och vägledning ur Bibel och tradition.

SKR:s uppgift inom detta område är främst att formulera kyrkornas gemensamma ståndpunkter i offentlig debatt. Det sker till exempel genom debattartiklar, uttalanden och remissvar på statliga utredningar eller förslag.

De samtal som initierades under 2014 kring kyrkornas syn inom samlevnadsområdet har förts vidare under 2015 och 2016. Ursprunget var en tidsningsdebatt där material från RFSU kritiserades. Ett försök till inventering av befintliga material

gjordes utan att saken fördes framåt genom det. Representanter från SKR har vid flera tillfällen mött företrädare för RFSU för samtal.

I BÖRJAN AV 2016 genomfördes en ny samtalsdag då företrädare från kyrkorna och de kyrkliga ungdomsförbunden möttes. Medverkade gjorde Fredrik Wenell, Mikael Hallenius samt Hans Olsson och Suzanne Larsson. En kort rapport gavs från den nyligen genomförda familjesynoden inom Romersk-katolska kyrkan.

Styrelsen har nu initierat ett projekt som kommer att pågå under 2017 med uppgift att reflektera över möjliga teologiska svar kring frågor om ungdomar och sex samt hitta tänkbara vägar för att konstruktivt bidra till samhällets samtal om sexualitet.

FAKTA:
Kyrka för Fairtrade är en diplomeringsen för församlingar som engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion. Diplomet ges till församlingar som i största möjliga mån konsumerar Fairtrade-märkt kaffe, te och andra produkter, engagerar sig i kampanjer och sprider information om Fairtrade och rättvis handel.

I Almedalen 2016 arrangerade SKR seminariet "Vilket värde har en människa på flykt?" Foto: Mikael Stjernberg.

Migration och integration är ett aktuellt och prioriterat område för Sveriges kristna råd. Den rådande situationen och samhällsklimatet har resulterat i att kyrkorna tillsammans agerat opinionsbildande vid ett flertal tillfällen samt att man utökat sitt utbildningsarbete inom området.

AREN 2015 OCH 2016 har präglats av att många människor sökte asyl i Sverige. Den ström av människor som passerade över havet mellan Turkiet och Grekland och sedan fortsatte upp genom Europa blev så påtaglig när grupper av dem anlände till Sverige, särskilt under hösten 2015. Många frivilliga gjorde storartade insatser tillsammans med anställda inom offentlig förvaltning för att möta dessa medmänniskor på ett värdigt sätt. En politisk överenskommelse om legala och praktiska begränsningar förhandlades fram och flera nya lagar infördes i juni 2016, trots aktiv kritik på vissa punkter från stora delar av remissinstanserna.

SKR har som kyrkornas röst varit aktiv i opinionsbildning genom remissvar, debattartiklar, uttalanden och inte minst genom Juluppropet (se motstående sida). Kyrkoledarna har skrivit flera debattartiklar i exempelvis Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Årsmötet på Gullbrannagården 2016 hade migrationen som tema. Ett seminarium under politikerveckan i Almedalen 2016 hade rubriken *Vilket värde har en människa på flykt?* och samlade drygt hundra deltagare. Då deltog migrationsministern, ett antal politiker och representanter för kyrkorna. I slutet av 2016 publicerades *Detta vill vi – kyrkorna och migrationsfrågorna* som anger grunden för kyrkornas engagemang genom hänvisningar till teologi och konventioner om mänskliga rättigheter. Båda åren har SKR också uppvaktat migrationsministern.

FRÅGORNA OM HUR kristen tro bedöms i asylprövningen har fortsatt att engagera. Efter de kurser som gett utbildning till Migrationsverkets personal under tidigare år har fokus under 2015 och 2016

varit på att ge stöd till präster, pastorer och andra intresserade kring detta. Hur möter man på ett gott sätt asylsökande som söker en kristen tro? Hur skriver man intyg på ett relevant sätt? Sju sådana kursdagar har ordnats och fler planeras under 2017.

De årliga nätverksdagarna har fortsatt att växa. 120 personer möttes 2015 och 150 personer 2016 till två dagar med inspiration, fördjupad kunskap och erfarenhetsdelande. Mötet 2016 hade som tema Kyrkornas roll i flyktingmottagandet.

I november 2016 hölls den första kursen inom projekt #Värme (Värdighet, medkänsla och kunskap). Kyrkorna har fått stöd från EU:s fond för Migration, integration och asyl för 20 tvådagarsutbildningar som ska genomföras under perioden 2016-2019. En dag fokuseras asyljuridiska frågor och en dag handlar om psykosocialt stöd. Målet är att ge minst 800 engagerade personer fördjupad kunskap och möjlighet till reflektion och delande av erfarenheter.

NAVET I SKR:S ARBETE är arbetsgruppen för migration och integration. Den utgörs av personer som sammantaget står för en mycket stor kompetens inom området och som representerar det stora arbete som görs. Gruppen följer utvecklingen och agerar, framför allt genom kontakter med rådgivningsbyråer, FARR (Flyktinggruppernas riksråd), Migrationsverket och andra beslutande myndigheter. SKR finns representerat i Migrationsverkets råd för kontakter med trossamfunden. Kontakt har under året tagits med Brottsförebyggande rådet (BRÅ) för att undersöka hur omfattande kristofobiska hatbrott verkar vara. Samverkan har också tagits upp med nätverket Concord genom kunskapsutbyte och opinionsbildning. Internationellt arbetar SKR tillsammans med Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME) där SKR är medlem samt i det nordisk-baltiska nätverk som möts en gång varje år. SKR:s medlemskyrkor har också internationella nätverk man samverkar i.

Det stora arbetet sker dock på lokalplanet där det finns många hjältar, människor i kristna församlingar som på olika sätt engagerar sig för flyktingar.

Juluppropet för en human migrationspolitik samlade under en och en halv månad in nästan 80 000 namnunderskrifter som överlämnades till Morgan Johansson vid ett möte på Rosenbad.

JULUPPROPET VÄXTE FRAM som en gräsrotsrörelse i landets kyrkor i en tid då rimliga önskemål som att familjer ska få leva tillsammans tolkas som närmast orealistiska krav. Styrelsen för Sveriges kristna råd beslöt den 8 december 2016 om att starta en namninsamling och en dryg vecka lanserades Juluppropet genom en sampublicering i fem kristna tidningar. Namninsamlingens tre krav till regeringen var: ge alla som beviljas asyl i Sverige rätt till familjeliv, undanröj praktiska hinder mot familjeåterförening, samt ge barn och unga rätt till trygghet och framtidstro.

Medierna gav stort utrymme åt uppropet, bland annat intervjuades ärkebiskop Antje Jackelén i ett

FAKTA:

Av de insamlade namnen har 35 063 fyllts i via webben juluppropet.se och resterande namnen (44 161) har kommit in via fysiska namnlistor.

flertal program, exempelvis SVT:s Gomorron Sverige och SR:s P1-morgon och Studio Ett. Uppropet debatterades flitigt i media med ett 20-tal debattartiklar. Kyrkoledarna skrev också två debattartiklar om Juluppropet i Svenska Dagbladet (23/12) och i Aftonbladet (26/1). Hashtaggen #juluppropet var under lanseringsdagen den mest omnämnda på Twitter.

Utbildningsminister Gustav Fridolin (MP) sade i SVT:s Agenda att det är "oerhört bra att det finns ett sådant upprop". I sociala medier fanns en strid ström av inlägg.

BLAND DE POLITIKER som öppet skrev under uppropet fanns flera partiledare, däribland Annie Lööf (C), Jan Björklund (L), Ebba Busch Thor (KD) och Jonas Sjöstedt (V). Maria Ferm som är Miljöpartiets migrationspolitiska talesperson har också skrivit under uppropet.

Namninsamlingen överlämnades till migrationsminister Morgan Johansson på Rosenbad av flera kyrkoledare.

SKR:s skriftserie "Detta vill vi! - Kyrkorna och migrationsfrågorna".

Kyrkoledare uppvaktar Morgan Johansson på Rosenbad med totalt 79 224 namnunderskrifter för Juluppropet. Foto: Natanael Johansson.

Varje dag möter fängelsesjälavårdare intagna och häktade till samtal och gudstjänster – möten som är mycket värdefulla och gör intryck och avtryck för båda parter. De senaste åren har också inneburit många tillfällen till möten med kollegor vid olika små och stora konferenser. Från och med 2017 går NAV-arbetet (nämnden för andlig vård) vidare med fler uppgifter i samordningsuppdraget som SKR har.

UNDER 2015 OCH 2016 har NAV-medarbetarna som finns på anstalter och häkten mött många intagna till själavårdssamtal, gudstjänster och olika gruppaktiviteter. Arbetet innebär, både på lokal nivå och i den samordning som SKR gör, mycket samverkan med Kriminalvården på olika nivåer: lokalt, regionalt och nationellt. En god samverkan med Kriminalvården är en förutsättning för att arbetet ska fungera väl.

Den stora händelsen för många av fängelsesjälavårdarna under 2015 var den internationella IPCA-konferensen i Sydney, Australien i september. Den närmast föregående konferensen hölls i Stockholm 2010 och lade grunden för det stora intresset för konferensen i Sydney bland de svenska fängelsesjälavårdarna. Efter världsländet så var svenskarna den största gruppen på konferensen som hade temat *Tell your story*. Innehållet var föreläsningar och workshops samt möten med kollegor från många länder utöver världen. Det var cirka 300 deltagare från ett 50-tal länder på konferensen.

I BÖRJAN AV 2016 ARRANGERADES en nationell konferens på Hagaberg, Södertälje. Bland föreläsarna fanns en psykolog som arbetar på Kumla-anstalten, författaren Magnus Malm och **Kriminalvårdens generaldirektör Nils Öberg**.

Förutom dessa stora samlingar så möter de som arbetar med NAV på SKR de olika medarbetarna på regionala möten, lokala möten och vid de olika utbildningarna som hålls under året. Sveriges kristna råd har också kontakt med NAV-medarbetarnas arbetsgivare, oftast en församling och med stiftsamordnarna i Svenska kyrkan samt företrädare för andra kyrkor.

I början av november 2016 var en

Nyinvigning av kapell på häktet i Flemingsberg, Huddinge. Foto: Mikael Stjernberg.

svensk ekumenisk delegation inbjudna till Rom för att vara med på den delen av Barmhärtighetens jubelår som fokuserade på fångar. Man deltog i en mässa i Peterkyrkan som samlade cirka 3 000 fångar, anhöriga, frivilligarbetare, kriminalvårdspersonal och fängelsesjälavårdare från tolv olika länder. Man fick även ett personligt möte med påve Franciskus. Påven sa i sin predikan, att varje gång han kommer till ett fängelse, så frågar han sig: Varför de och inte jag? Han poängterade att var och en av oss kan göra misstag. Sedan framhöll han att det är fullt möjligt att förändra sitt liv, och att det därför alltid är viktigt att hålla fast vid hoppet, det gäller enskilda personer likväl som samhället.

UNDER HÖSTEN 2016 gjorde Kriminalvården en upphandling av samordning och förmedling av andlig vård i Kriminalvården. I slutet av november kom besked om att SKR har fått uppdraget och den 20 december var avtalet undertecknat. Uppdraget är nu större än tidigare och innebär en del nya arbetsuppgifter för SKR. En av förändringarna är att samordningsuppdraget gäller all andlig vård, inte bara den kristna så det blir en utökning av uppgiften. Ansvaret för att arrangera de regionala mötena kommer också ligga på SKR framöver liksom att skriva avtal med arbetsgivare för lokala tjänster. Det här innebär att det kommer att bli fler som arbetar med NAV på SKR från och med 2017.

FAKTA:

Det finns drygt 150 stycken präster, pastorer, diakoner och ordenssyster (gemensamt kallade NAV-medarbetare) som arbetar som fängelsesjälavårdare på Sveriges alla anstalter och häkten. Sveriges kristna råd har i uppdrag av Kriminalvården att samordna arbetet, rekrytera nya medarbetare och ha utbildningar för dem.

Sveriges kristna råds presidium är kristenhetens representeranter i Sveriges interreligiösa råd, SIR, och sedan 2015 finns ett kansli i SKR:s lokaler. Behovet av interreligiöst samtal och mötesplatser är stort, vilket bland annat märks genom många lokala initiativ. Gemensamt för dem alla är frågor som fred, religionsfrihet, religionsmöten och samexistens.

SVERIGES INTERRELIGIÖSA RÅD, SIR, finns för att religionerna ska kunna ha en mer aktiv roll i det interreligiösa samarbetet. SIR strävar efter att ständigt lyfta fram religionens roll som en viktig beståndsdel av dialog, samförstånd och fred i samhället.

SIR grundades i Uppsala den 4 maj 2010 utifrån syftet att skapa en mötesplats för nationella religiösa företrädare runt om i Sverige. En mötesplats för deltagarna att mötas regelbundet och fördjupa sig om varandras religion, och ett sammanhang med möjligheter att skapa ett utrymme för diskussion om religionens roll i samhället. Sedan starten har SIR gjort flertalet kampanjer, manifestationer och uttalanden som kretsar kring främlingsfientlighet, förtryck, flyktingar och religions- och trosfrihet. SIR genomför också en kontinuerlig kartläggning av lokala interreligiösa initiativ.

UNDER HELGEN DEN 30 JANUARI – 1 februari 2015 agerade religionerna tillsammans under ett gemensamt uttalande för manifestationen Vägra hata! för samexistens och religionsfrihet. Uttalandet lästes upp av olika religiösa ledare i samband med bön eller gudstjänst i moskéer, synagogor, kyrkor och andra heliga rum runt om Sverige. För att förtydliga att kampen mot hatet är gemensamt så lämnade religiösa företrädare över uttalandet i en budkavel till varandras heliga rum. I Stockholm överlämnades budkaveln till Storkyrkan av en muslim medan det lästes upp av en representant från Judiska församlingen. Budkaveln lämnades även till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke av representanter från Sveriges interreligiösa råd.

I uttalandet förbinder sig religiösa ledare att stå vid varandras sida i solidaritet vid den andras motgång. När en religion utsätts för hot, våld eller aggressivitet kan rådet fatta beslut om till exempel stödmanifestationer och gemensamt agerande.

RELIGION ÄR EN VIKTIG DEL av det offentliga samtalet om etik och andlighet. Religioner kan tillsammans utgöra en enad röst gentemot muslimhat, antisemitism och annan religionsfientlighet och att stärka friheten till religiös tro och utövning. Gemensamt kan samfunden fungera som ett stöd vid kriser och konflikter och fungera som

I början av 2015 agerade religionerna tillsammans med ett gemensamt uttalande för manifestationen "Vägra hata!". Foto: Magnus Aronson.

FAKTA:

Tio trosinriktningar finns representerade i SIR (2016):

- Kristna, 5 ledamöter
- Muslimer, 3 ledamöter
- Judar, 2 ledamöter
- Buddhister, 1 ledamot
- Bahá'í, 1 ledamot
- Sikher, 1 ledamot
- Hinduer, 1 ledamot
- Mandeer, 1 ledamot
- Alaviter, 1 ledamot
- Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga, 1 ledamot

en aktör för demokrati, samförstånd och dialog. Sveriges interreligiösa råd fungerar idag som ett administrativt stöd och en samordnande länk.

Valet av muslimska, buddhistiska, kristna och judiska företrädare sker genom respektive religions paraplyorganisation, det vill säga genom Sveriges kristna råd, Sveriges muslimska råd, Judiska Centralrådet och Sveriges Buddhistiska Samarbetsråd. Representanter för hinduismen, sikhismen, mandeér, alaviter och bahá'í utses på annat lämpligt sätt.

SEDAN VÅREN 2015 får SIR råd och stöd av Sveriges regering i inrättandet av en administrativ funktion och för att stötta samarbetet mellan religiösa samfund i Sverige. I dag samlar rådet och förmedlar erfarenheter från interreligiösa arbeten som pågår för att kunna fördjupa, utveckla och sprida kunskap om olika religioner i Sverige.

Rådet utvecklar och organiserar ett utåtriktat arbete för att motverka antisemitism, muslimhat och andra hot mot religionsfriheten. SIR samverkar med olika samfund, ungdomsorganisationer och myndigheter.

SIR bedriver tillsammans med andra organisationer flera verksamheter för att möta unga ledare, kvinnor i trossamfunden samt nyanlända.

”Ibland rör vi inte över livet. Det är skört, det är sårbart. Sjukhuskyrkan finns som en samtalspart – öppen för alla – när de riktigt stora frågorna tar tag i oss”. De raderna möter den läsare som söker sig till Sjukhuskyrkans hemsida, www.sjukhuskyrkan.se. Raderna signalerar ganska väl både utgångspunkt och kärna i Sjukhuskyrkans arbete!

GENOM SJUKHUSKYRKAN ARBETAR de olika kyrkorna inom Sveriges kristna råd tillsammans med andlig vård inom sjukvården. För medarbetarna inom Sjukhuskyrkan varierar vardagsuppgifterna med tvåra kast mellan glädje och sorg, hopp och förtvivlan, liv och död. Det kan vara det uppföljande samtalet med mannen som efter flera månaders tuff behandling fått goda besked av sin läkare. Eller att vara bollplank i ett avlastande samtal för personalgruppen på en avdelning där flera hastiga dödsfall bland dem de vårdar, också kryper under skinnet på dem. Andra gånger är det att en sen kväll ringas in under beredskapen, för att vara ett stöd till föräldrparet som hastigt och chockartat kallats in till akuten efter budet om att deras dotter är mycket svårt skadad efter en trafikolycka. Eller att helt stilla vara den som vakar vid den gamla kvinnans dödsbädd – vara medvandrar under det sista stycket av en medmänniskas livsvandring!

MEDARBETARNA I SJUKHUSKYRKAN, liksom andra företrädare för andlig vård inom sjukvården, utgör ett viktigt komplement inom sjukvården. Att ha möjlighet att möta någon till samtal som har tystnadsplikt och som inte har läst journalen men har personen mer än patienten som fokus i samtalet, uttrycks ofta som viktigt och välgörande. Det finns en erfarenhet och en kompetens hos medarbetarna som gör att man kan fånga upp de existentiella frågorna som så ofta kommer till ytan i sjukdomsskeden. I Sjukhuskyrkan finns även en lång erfarenhet av att förmedla kontakt vidare till

FAKTA:

Sjukhuskyrkan arbetar med andlig vård inom hälso- och sjukvården, vilket exempelvis innebär enskilda samtal, krisstöd vid akuta situationer samt gudstjänstfirande. Sjukhuskyrkan vänder sig till patienter, anhöriga och personal. Totalt finns cirka 300 medarbetare som även förmedlar kontakt till företrädare för andra religioner.

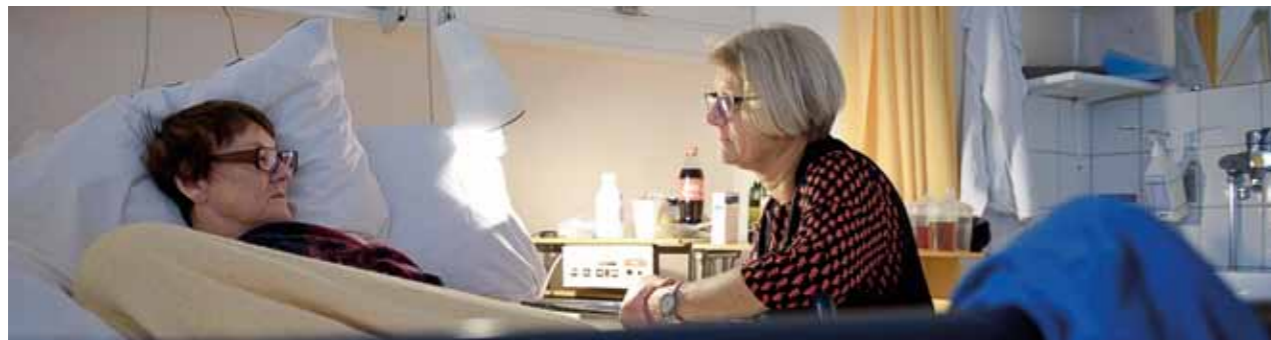
företrädare för andra religioner.

Liksom sjukhus och landsting förutsätter en adekvat och god utbildning hos de egna medarbetarna inom olika professioner, finns även en förväntan från vårdens sida på hög kompetens inom Sjukhuskyrkans medarbetarkår. Som bas finns naturligtvis de grundutbildningar som pastorer, präster, diakoner och ordenssystrar har för att stå i tjänst. Medarbetarna som söker sig till Sjukhuskyrkan har dessutom ofta kompletterat sina grundutbildningar med fördjupande kurser i själavård, psykoterapi eller handledning. Som ett ytterligare led i fortbildning finns Sjukhuskyrkans kompetensprogram, som medarbetare i Sjukhuskyrkan förväntas genomgå.

FORTBILDNINGSPROGRAMMET har nyligen reviderats och hösten 2015 kunde det genomföras i sin helhet i den reviderade formen. Det består av fyra steg där det första är en gemensam utbildningsdel för medarbetare från bland annat andlig vård i kriminalvården och Universitetskyrkan. De tre följande stegen har fokus på andlig vård inom sjukvården och på en fördjupning av kompetensen till det själavårdande samtalet utifrån den kontexten. Kopplat till revideringen av kompetensprogrammet, har möjligheten också öppnats till att genomföra litteraturdelen som kurser som ger akademiska poäng. Detta sker genom ett samarbete med Johannelunds Teologiska högskola. Kompetensprogrammet i sin helhet genomförs i samarbete med Fjellstedtska skolan i Uppsala.

ÅRLIGEN INBJUDS också medarbetarna i Sjukhuskyrkan till Fortbildningsdagar. År 2015 hölls de i Västerås och år 2016 i Vålådalen. Fortbildningsdagarna samlar cirka 130 deltagare från Sjukhuskyrkor i hela landet och ger möjlighet både till ett kollegialt utbyte och till viktiga fortbildningsmoment.

Svenska kyrkan och Sveriges Frikyrkosamråd har var sin konsulent som på deltid ansvarar för samordningen av Sjukhuskyrkan på nationell nivå.

Det finns cirka 300 medarbetare inom Sjukhuskyrkan. Foto: Magnus Aronson.

Södertörns högskola, Huddinge. Foto: Anna Hartvig.

Universitetskyrkan är kyrkornas gemensamma arbete på högskolor och universitet runt om i landet. Att finnas mitt i livet, där det ibland är som skörast och ömtåligast, men där det samtidigt flödar av vetgirighet, livsglädje och framtidstro, bland unga människor och forskare som kommer att lösa många av de problem som världen står inför, är ett oerhört förtroende och privilegium.

FAKTA:

Universitetskyrkan har ett drygt 60-tal medarbetare verksamma vid landets universitet och högskolor. Verksamheten finansieras till största delen av kyrkorna själva. På nationell nivå arbetar den frikyrkliga Högskolekommittén tillsammans med Svenska kyrkans arbetsgrupp för högskolegrupper kring aktuella frågor, fortbildningar och temadagar.

DET FINNS CIRKA 50 HÖGSKOLOR och universitet i Sverige idag. En del av dem har enskilda huvudmän, men högskolan är den största statliga verksamheten i Sverige. År 2015 studerade mer än 400 000 studenter på hel- eller deltid. Vid sidan av att bedriva utbildning och forskning, är en av huvuduppgifterna för universitet och högskolor att samverka med det omgivande samhället. I sammanhang där hundratusentals människor i olika åldrar gör viktiga livsval, bearbetar grundläggande värderingar, studerar och forskar är kyrkan efterfrågad och har en angelägen uppgift att fylla.

Hur det konkreta arbetet ser ut skiljer sig något från ort till ort. Samtalet finns dock alltid med: såväl de enskilda samtalen, som samtalsgrupper av olika slag. Existentiella ämnen och livsåskådningsfrågor, samt sorgegrupper för den som förlorat en närstående är några exempel. De senaste åren har antalet utbildningar som Universitetskyrkan erbjuder vuxit i antal. Det kan handla om att finnas med kring frågor om krishantering, etik, värderingar eller ledarskap vid fadder- och insparksutbildningar eller när nya ämbetsmän i studentorganisationerna tillträder. De flesta av Universitetskyrkans

medarbetare tas även i anspråk vid sina respektive lärosäten då akuta krissituationer uppstår. Att närvara då dödsbud lämnas till studiekamrater eller kollegor, besöka korridorer där någon avlidit, planera och anordna minnesstunder hör till de tyngsta, men viktigaste arbetsuppgifterna.

Det internationella perspektivet och mångfaldsfrågorna är grundläggande villkor för arbetet vid alla universitet och högskolor. Inte minst genom den stora andelen utbytesstudenter utgör högskolevärlden en unik miljö där fred och försoning kan byggas över gränserna. Dialog och samverkan med människor av annan tro eller livsåskådning är en förutsättning för att kunna verka vid universitet och högskolor. Vid några lärosäten, till exempel i Lund, har Universitetskyrkan rent konkret öppnat för samarbete genom att teckna avtal med företrädare för andra religioner.

UNIVERSITETSKYRKAN INGÅR i nätverk med kollegor runt om i Europa och världen. I den europeiska organisationen Conference of European University Chaplains (CEUC) innehar Sverige ordförandeskapet sedan tre år.

Elisabet Ravelojaona, ny studentpastor på Södertörns högskola i Stockholm, berättar om sitt arbete:

Jag tar dagens första vända i skolans korridorer, bibliotek och studentkårens lokaler. När jag inte är uppbokad i samtal eller möten väljer jag att röra mig där studenterna finns och det har gett resultat. Allt fler vet om att Universitetskyrkan finns på skolan och fler som gärna stannar upp för ett kortare eller längre samtal. Jag sätter mig en stund i Stillhetens rum, en plats för den som vill be eller bara vara i stillhet, oavsett trostillhörighet. Strax utanför finns ett tvagningsrum, för dem som så önskar. Här inne i rummet möts bönerna, de olika traditionerna, glädje, sorg och liv. Det är en djup symbolik i sig att mötas i vardagen på det här sättet och att dela ett rum för bön. Religionsmöte i praktiken.

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA har sedan starten haft mångkulturalitet och interkulturalitet som viktiga delar i utbildningen. Här spelar det mångkulturella perspektivet en stor roll. De existentiella frågorna har en viktig plats. Det finns ett väl utvecklat nätverk med Studenthälsa och Nätverket för Studiestöd, som är naturliga samarbetspartners för Universitetskyrkan, på skolan. Universitetskyrkans uppgift är att ge vårt bidrag i det arbete som sker, men också att komplettera med den kunskap och de möjligheter som är unika för oss. Vi finns till för både studenter och personal.

Referens- och arbetsgrupper

Här presenteras medlemmarna i de olika arbets-, referens-, och styrgrupper, nätverk och andra grupper som är kopplade till arbetet inom Sveriges kristna råd.

EKUMENISK TEOLOGI

Arbetsgruppen för Faith and Order

Jenny Sjögren, Svenska kyrkan
Arne Fritzon, Eumeniakyrkan
Fredrik Emanuelson, Stockholms katolska stift
Misha Jaksic, Ortodox samordnare, SKR
Karin Wiborn, SKR
Olle Kristenson, SKR

Arbetsgruppen för religionsteologi

Kajsa Ahlstrand, Svenska kyrkan
Pär Götefelt, Eumeniakyrkan
Kaj Engelhart, Stockholms katolska stift
Peter Lööv Roos, Svenska kyrkan
Olle Kristenson, SKR

Arbetsgruppen för jämställdhetsfrågor

Birgitta Löwendahl, Stockholms katolska stift
Philip DeCroy, Stockholms katolska stift
Inger Lise Olsen, Svenska kyrkan
Erik Andersson, Svenska kyrkan
Anethe Carlsson, Pingst – Fria församlingar i samverkan
Per Westblom, Eumeniakyrkan
Anne-Christine Lindvall, Serbiska ortodoxa kyrkan
Misha Jaksic, Ortodox samordnare, SKR
Ewa Lindqvist Hotz, Sveriges Ekumeniska kvinnoråd (adj)
Olle Kristenson, SKR

Arbetsgruppen för missionsteologi

(tillsammans med Svenska missionsrådet, SMR)
Sarah Gehlin, Svenska kyrkan
Ann Aldén, Svenska kyrkan
Anna Ljung, Eumeniakyrkan
Fredrik Emanuelson, Stockholms katolska stift
Misha Jaksic, Ortodox samordnare, SKR
Bertil Ekström, Evangeliska världsalliansen
Jan-Åke Alvarsson, Uppsala universitet
Gunilla Gunner, Södertörns högskola
Robert Odén, SMR Olle Kristenson, SKR

Arbetsgruppen för religions- och övertygelsefrihet

(tillsammans med Svenska missionsrådet, SMR)
Erik Westerberg, Stockholms katolska stift
Misha Jaksic, Ortodox samordnare, SKR
Jennie Nordin, Svenska kyrkan
Maria Klasson Sundin, Svenska kyrkan
Christer Daelander, Eumeniakyrkan
Stefan Swärd, Evangeliska frikyrkan
Andreas Ardenfors, PMU
Katherine Cash, SMR
Kristina Patring, SMR
Olle Kristenson, SKR

EKUMENISK DIAKONI/KYRKA – SAMHÄLLE

Styrgruppen för Ekumeniska följelagarprogrammet

Björn Cedersjö, SKR
Karin Wiborn, SKR
Kjell Jonasson, Svenska kyrkan (ordf)
Jakob Sundmark, Svenska kyrkan
Gunilla Ikponmwosa, Eumeniakyrkan
Lennart Molin, Eumeniakyrkan
Madeleine Fredell, Justitia et Pax
Helena Johansson, Kristna Fredsrörelsen
Sven Jansson, Diakonia
Kenneth Kimming, Diakonia
Ewa Lindqvist Hotz, Sveriges ekumeniska kvinnoråd
Kristina Hellqvist, Sveriges ekumeniska kvinnoråd
Jana Frolén, KFUM i Sverige
Henrik Fröjmark, Individuell Människohjäl
Magnus Stenberg, Bilda
Lars-Inge Claesson, Bilda
Yasin Ahmed, Sensus
Ellen Skånberg, Sensus
Inger Styrbjörn, Sabeel i Skandinavien
Marianne Kronberg, Sabeel i Skandinavien
Bernt Jonsson, Socialdemokrater för tro och solidaritet
Ulf Carmesund, Socialdemokrater för tro och solidaritet
Julia Ryberg, Vännernas samfund
Pieter-Jan van Eggermont, Vännernas samfund

Styrgruppen för Kyrka för Fairtrade

Björn Cedersjö, SKR
Urban Jorméus, Svenska kyrkan
Madeleine Sundell, Frälsningsarmén
Else-Marie Calrbecker, Eumeniakyrkan
Elisabeth Korswing, Koordinator, SKR

Arbetsgruppen för Kyrka för Fairtrade

Henrietta Eurenius, Föreningen för Fairtrade
Helena Alm Norberg, Svenska kyrkan
Maria Lövström, Organisationen Fair Trade Återförsäljarna
Ida Hennerdal, Eumenia
Elisabeth Korswing, Koordinator, SKR

Referensgruppen för diakoni

Ywonne Eklund, Frälsningsarmén
Marie Lindholm, Eumeniakyrkan
Frank Åkerman, Hela människan
Anne Collén, Pingst – Fria församlingar i samverkan
Staffan Jenemark, Evangeliska Frikyrkan
Pieter Von Gylswyh, Stockholms katolska stift

Jan Sjögerud, Svenska kyrkan
Margareta Mörling, Evangeliska frikyrkan
Johannes Jarlebring, Sociala missionen
Björn Cedersjö, SKR
Korresponderande:
Ulf Häggqvist, Svenska Alliansmissionen

Referensgruppen för klimat och hållbar utveckling

Stefan Swärd, Evangeliska frikyrkan
Max Norberg, Eumenia
Lennart Renöfält, Eumeniakyrkan
Sofia Rosshagen, Stockholms katolska stift
Andreas Carlgren, Stockholms katolska stift
Per Larsson, Svenska kyrkan
Henrik Grape, Svenska kyrkan
Margareta Nordström, Svenska kyrkan
Sara Kjellerhag, Etik och Energi
Celina Falk, Svenska kyrkans unga
Maria Rödhalm, Bilda
Petter Lydén, Diakonia
Ulrika Fransson, Etik och Energi
Elin Skånberg, Sensus
Jacob Carlzon, Svenska Alliansmissionen
Maria Bäcklund, SKR
Björn Cedersjö, SKR

Arbetsgruppen för migration och integration. Foto: Mikael Stjernberg.

Arbetsgruppen för migration och integration

Kattinka Levin, Svenska kyrkan
Michael Williams, Svenska kyrkan
Maria Södling, Svenska kyrkan
George Joseph, Caritas/Stockholms katolska stift
Inga Johansson, Eumeniakyrkan
Gunilla Moshj, Svenska kyrkan
Markus Sand, Evangeliska frikyrkan
Mariam Talah, Sociala missionen
Anders Sundqvist, Rådgivningsbyrån P-O Byrskog, Evangeliska frikyrkan
Ywonne Eklund, Frälsningsarmén
Roland Oscarsson, Svenska Alliansmissionen
Carolina Grelsson, Svenska kyrkan
Lena Rösell

Bengt Sjöberg, Pingst/Evangeliska frikyrkan
Peter Karlsson, SKR
Misha Jaksic, Ortodox samordnare, SKR

Referensgruppen för medicinsk etik

Christina Lindgren, Eumeniakyrkan
Carin Åblad Lundström, Svenska kyrkan
Ingemar Moritz, Svenska kyrkan
Helena D’Arcy, Respekt
Björn Cedersjö, SKR

Styrgruppen för Kyrkans globala vecka

Ledningsgrupperna för SKR och Svenska missionsrådet

Arbetsgruppen för Kyrkans globala vecka

Matilda Hector, PMU
Petter Jakobsson, Diakonia
Ellen Skånberg, Sensus
Maria Gilljam, Kristna Fredsrörelsen
Maria Rödhalm, Bilda
Celina Falk, Svenska kyrkans unga
Anna-Clara Söderberg, Svenska kyrkan
Tore Samuelsson, Life & Peace Institute
Ninna Ekstrand, Svenska missionsrådet
Maria Bäcklund, Koordinator, SKR

Referensgrupp för fred

Ewa Lindqvist Hotz, Sveriges ekumeniska kvinnoråd
Mikael Lindgren, Svenska kyrkan
Gunilla Ikponmwosa, Eumeniakyrkan
Lotta Sjöström-Becker, Kristna fredsrörelsen
Tore Samuelsson, Life & Peace Institute
Ellen Skånberg, Sensus
Sanna Svensson, Svenska missionsrådet
Charlotte Backlund, Bilda
Cecil de Rozario, Stockholms katolska stift, Justitia et Pax
Henrik Rosén, Koordinator, SKR

Arbetsgruppen för Kyrka–arbetsliv i samverkan

Inga Johansson, Eumeniakyrkan
Björn Cedersjö, SKR
Marie Nordström, Svenska kyrkan
Mats Eriksson, LO

BARN OCH UNGDOM

Nätverket Sveriges kristna ungdomsrörelser, SKUR

Kontaktperson på SKR:s kansli: Fredrik Wenell

Kyrkans samrådsgrupp kring barnkonventionen

Amanda Carlshamre, Svenska kyrkans unga
Ingmarie Cederholm, Frälsningsarméns

Ungdomsförbund (FA Ung)
Johanna Björkman, Salt/EFS
Ellen Skånberg, Sensus
Lena Olsson Fogelberg, Svenska kyrkan
Marcel Genetay, Svenska kyrkans unga
Maria Hammarström, Svenska kyrkans unga
Gunilla Ikponmwosa, Eumenia/Eumenia-kyrkan
Hannah Kroksson, Svenska kyrkan
Madeleine Sundell, Frälsningsarmén
Marina Andersson, Pingst FFS
Fredrik Wenell, SKR (sekreterare)

Styrgruppen för programmet kyrka–skola

Peter Ekman, Svenska kyrkan, ordf
Cecilia Fröjmark, Katolska kyrkan
Ola Rikner, Eumeniakyrkan
Mikael Ivarsson, Eumeniakyrkan
Anna Rödström, Svenska kyrkan
Beatrice Lönnqvist, Svenska kyrkan
Fredrik Wenell, SKR

ÖVRIGT

Styrgruppen för NAV

Toader Doroftei, Rumänska Ortodoxa kyrkan
Larsolof Egbäck, Pingst – Fria församlingar i samverkan
Bengt Ekelund, Självavårdare i Kriminalvården, adjungerad
Leva Graufelde, Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan
Mats Hagelin, Svenska kyrkan
Inga Johansson, Eumeniakyrkan
Jacob Kasselia, Syrisk Ortodoxa kyrkan
Stefan Nordström, Stockholms katolska stift
Gunilla Nilsson, Kriminalvården, adjungerad
Susanne Rodmar, SKR, adjungerad
Margareta Säfwenberg, SKR, adjungerad
Olle Kristenson, SKR, adjungerad

Samarbetsrådet för andlig vård inom hälso- och sjukvården

Gunnel Andréasson, Konsulent, Sveriges Frikyrkosamråd
Sebastian Torvald Jansson, Stockholms katolska stift
Åsa Jonsson, Svenska kyrkan
Håkan Stiberg, Svenska kyrkan
Jan Brännström, Svenska kyrkans anställda inom Sjukhuskyrkan
Ingemar Rundström, Frikyrkans anställda i Sjukhuskyrkan
Ingrid Underskog, Sveriges Frikyrkosamråd
Süleyman Wannes, Ortodoxa kyrkofamiljen

Arbetsgruppen för frågor omkring funktionshinder

Arne Fritzon, Eumeniakyrkan
Lars Hermansson, Pingst – Fria församlingar i samverkan
Curt Karlsson, Pingst – Fria församlingar i samverkan

Thomas Nordlöf, Stockholms katolska stift
Turid Apelgårdh, Svenska kyrkan
Anders Hermansson, Svenska kyrkan
Inger Svantesson, Sveriges kristna handikappsförbund
Tina Hansson, Syskonbandet
Gunnel Kjällermo, Svenska kyrkan
Karin Wiborn, SKR

Högskolekommittén

Inga Johansson, ordf, Eumeniakyrkan
Samuel Klintefelt, Pingst – Fria församlingar i samverkan
Öyvind Tholvsen, Evangeliska frikyrkan
Mikael Nilsson, Svenska Alliansmissionen
Anette Brandt, konsulent kyrka – högskola, SKR
Medarbetarrepresentanter, valda av medarbetargruppen:
Anna Berndes, studentpastor Stockholm
Ingall Dahlgren-Nyberg, Jönköping

Plattform för Kyrkans världsråd

Olle Alkholm, Eumeniakyrkan
Sofia Camnerin, Eumeniakyrkan
Arne Fritzon, Eumeniakyrkan
Gunilla Ikponmwosa, Eumeniakyrkan
Maria Bergstrand, Svenska kyrkan
Eva Brunne, Svenska kyrkan
Kerstin Kollander, Svenska kyrkan
Kristin Molander, Svenska kyrkan
Eva-Christina Nilsson, Svenska kyrkan
Ulrika Persson, Svenska kyrkan
Anders Wejryd, Svenska kyrkan
Celina Falk, Svenska kyrkans unga
Robert Odén, Svenska missionsrådet
Björn Cedersjö, SKR
Olle Kristenson, SKR
Karin Wiborn, SKR, ordförande
Inbjudna:
Per Westblom, Eumeniakyrkan
Magdalena Dahlborg, Stockholms katolska stift
Misha Jaksic, Samordnare för ortodoxa kyrkofamiljen, SKR

Europa-ekumenisk plattform

Olle Alkholm, Eumeniakyrkan
Inger-Lise Olsen, Eumeniakyrkan
Karin Burstrand, Svenska kyrkan
Frida Olsson Averejireh, Svenska kyrkan
Sofia Sjöberg, Svenska kyrkan
Jenny Sjögren, Svenska kyrkan, sekreterare
Anders Wejryd, Svenska kyrkan
Anders Malmstigen, Svenska missionsrådet
Björn Cedersjö, SKR
Olle Kristenson, SKR
Karin Wiborn, SKR, ordförande
Inbjudna:
Suzanne Jenner, Ekumeniska EU-kontoret
Anette Brandt, SKR
Susanne Rodmar, SKR

Styrelsen för Sveriges kristna råd har under 2015-2016 haft sammanlagt elva sammanträden. Dessa har lokaliserats till Ekumeniska centret i Alvik, medan värdskapet för rådsmötena har cirkulerat mellan de olika kyrkofamiljernas lokaler.

Efter fyllnadsval vid beredande årsmöte 2016 fick styrelsen följande sammansättning:

Den frikyrkliga kyrkofamiljen

Ordinarie:
Daniel Alm, Pingst – Fria församlingar i samverkan
Lasse Svensson, Equmeniakyrkan
Kjell Larsson, Svenska Alliansmissionen
Ersättare:
Olle Alkholm, Equmeniakyrkan
Eva Kleman, Frälsningsarmén
Daniel Norburg, Evangeliska Frikyrkan

Den katolska kyrkofamiljen

Ordinarie:
Anders Arborelius, Stockholms katolska stift
Fredrik Emanuelson, Stockholms katolska stift
Ersättare:
Helena D’Arcy, Stockholms katolska stift
Magdalena Dahlborg, Stockholms katolska stift

Den lutherska kyrkofamiljen

Ordinarie:
Cecilia Brink, Svenska kyrkan
Cristina Grenholm, Svenska kyrkan
Stefan Holmström, Svenska kyrkan/EFS
Antje Jackelén, Svenska kyrkan
Maie Martinson, Estniska Evangelisk-lutherska kyrkan
Ersättare:
Johan Garde, Svenska kyrkan
Martin Modeus, Svenska kyrkan
Maria Bergstrand, Svenska kyrkan
Jenny Sjögren, Svenska kyrkan
Erik Sjöstrand, Svenska kyrkan

Den ortodoxa kyrkofamiljen

Ordinarie:
Dioscoros Benyamin Atas, Syrisk Ortodoxa kyrkan (ordförande)
Jean Mansour, Antiokiska ortodoxa kyrkan
Ersättare:
Jacob Kasselina, Syrisk Ortodoxa kyrkan
Anne-Christine Lindvall, Serbisk ortodoxa kyrkan

Rådsmöten

Presidiet har mellan styrelsens sammanträden kallat till följande rådsmöten:

4 februari 2015 – Sensus möte, Klara södra kyrkogata 1:
 Människosyn i livets början och livets slut.

19 maj 2015 – Södertörnskyrkan, Huddinge:
 Kyrka på väg mot en gemensam vision.

12 november – S:ta Eugenia församling, Kungsträdgårdsgatan 12:
 Kyrkorna och andra religioner.

4 februari 2016 – Immanuelskyrkan, Kungstengsgatan 17:
 Hur möter vi varandra? Samtal om migration, integration och samexistens. Vi lyssnar till varandra.

18 maj 2016 – Gullbrannagården, Halmstad
 Kyrkor pratar med kyrkor.

10 november 2016 – Oscars församling, Fredrikshovsgatan 8:
 Men med er är det annorlunda – en dag om kyrkan och jämställdheten.

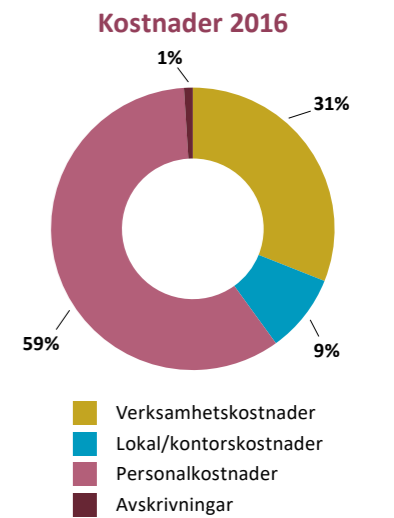
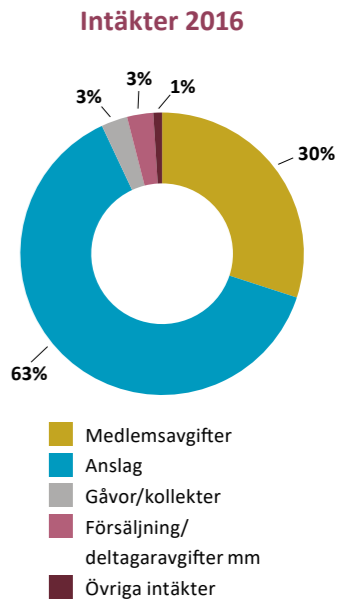

Styrelsemöte i mars 2016. Foto: Mikael Stjernberg.

FAKTA:
Könsfördelning
 I SKR:s styrelse är totala antalet ledamöter och ersättare 24. Av dessa är i den nuvarande styrelsen 10 kvinnor (41,7 %) och 14 män (58,3 %). Under förra mandatperioden var fördelningen 37,5 % kvinnor och 62,5 % män. Könsfördelningen inom kansliet var vid årsskiftet 2016/2017 följande: 12 kvinnor (57 %) och 9 män (43 %).

Resultaträkning	2016	2015
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Medlemsavgifter	6 072 500	5 957 084
Anslag	12 626 767	12 226 643
Gåvor och kollekter	652 644	658 728
Försäljning, deltagaravgifter, mm	503 401	361 640
Övriga intäkter	125 101	185 555
Summa verksamhetens intäkter	19 980 413	19 389 650
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Verksamhetskostnader	6 310 158	6 311 016
Lokal- och kontorskostnader	1 841 338	2 390 793
Personalkostnader	12 008 920	10 688 659
Avskrivningar	83 966	89 935
Summa verksamhetens kostnader	20 244 382	19 480 403
VERKSAMHETENS RESULTAT	-263 969	-90 753
Resultat från finansiella investeringar		
Ränteintäkter och liknande resultatposter	34 616	114 171
Räntekostnader	-72	-951
Värdejustering fonder	-2 335	-108 223
Summa resultat från finansiella investeringar	32 209	4 997
ÅRETS RESULTAT FÖRE FÖRDELNING	-231 760	-85 756
Fördelning av årets resultat		
Årets resultat enligt resultaträkning	-231 760	-85 756
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel	70 000	304 005
Reservering av ändamålsbestämda medel	-10 000	-83 455
Kvarstående belopp för året/balanserat kapital	-171 760	134 794

Balansräkning	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Inventarier	94 842	79 094
Finansiella anläggningstillgångar	1	1
Långfristiga värdepappersinnehav		
Summa Anläggningstillgångar	94 843	79 095
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	256 567	274 709
Övriga fordringar	237 386	164 911
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	592 050	402 080
Summa Kortfristiga fordringar	1 086 003	841 700
Kortfristiga placeringar	4 344 019	4 312 099
Kassa och bank	6 350 487	5 837 823
Summa Omsättningstillgångar	11 780 509	10 991 622
SUMMA TILLGÅNGAR	11 875 352	11 070 717
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Ändamålsbestämda medel/fonderingar	1 558 299	1 618 298
Balanserat överskott	5 189 158	5 360 920
Summa Eget kapital	6 747 457	6 979 218
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	610 016	939 074
Skuld till Sida och övriga bidragsgivare	2 023 503	1 182 827
Övriga skulder	1 499 391	831 646
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	994 983	1 137 952
Summa Kortfristiga skulder	5 127 893	4 091 499
Summa Skulder	5 127 893	4 091 499
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	11 875 352	11 070 717

Medarbetare

Arbetet på kontoret leds av generalsekreterare Karin Wiborn.

Karin Wiborn
Generalsekreterare

Björn Cedersjö
Direktor,
Ekumenisk diakoni/
kyrka-samhälle

Olle Kristenson
Direktor,
Ekumenisk teologi

Anette Brandt
Konsulent,
Kyrka-Högskola

Arja Stenholm
Ekonomi- och
kanslisansvarig

Elisabeth Korswing
Koordinator, kyrka för
Fairtrade.

Fredrik Wenell
Konsulent, Barn- och
ungdom

Gunnel Andréasson
Konsulent, Andlig
vård inom hälso- och
sjukvården

Henrik Rosén
Koordinator, fred

Johanna Olaison
Koordinator,
Ekumeniska
Följeslagarprogrammet

Jonas Thorängen
Koordinator,
Ekumeniska
Följeslagarprogrammet

Margareta Säfwenber
Konsulent, programmet
Andlig vård i kriminal-
vården

Maria Bäcklund
Koordinator,
Kyrkornas
globala vecka

Mikael Stjernberg
Press- och kommunika-
tionsansvarig

Misha Jaksic
Samordnare, ortodoxa
kyrkofamiljen

Peter Karlsson
Projektledare #Värme

Sarah Mossop
Administratör,
Sekreterare Nathan
Söderbloms minnesfond

Sofie Hedman
(Tjänstledig)

Susanne Rodmar
Konsulent, programmet
Andlig vård i kriminal-
vården

Thomas Strömberg
Vik koordinator,
Ekumeniska
följeslagarprogrammet

Ulrica Hansson
Projektadministratör/
Kommunikatör

Kontaktuppgifter medlemskyrkor

Armeniska apostoliska kyrkan
Stavangergatan 74
164 38 Kista
Webb: www.armeniskakyrkan.se

Bulgariska ortodoxa kyrkan
c/o Angel Petrunov
Kallforsvägen 2
124 32 BANDHAGEN
Tel 08-86 78 55

EFS
Box 23001
750 23 UPPSALA
Tel 018-430 25 00
E-post: efs@efs.nu
Webb: www.efs.nu
(ingår som en del i Svenska kyrkan)

**Estniska evangelisk-
lutherska kyrkan**
Box 45074
104 30 STOCKHOLM
Tel 08-20 69 78

Etiopiska ortodoxa kyrkan
Box 1036
101 38 STOCKHOLM
Tel 08-724 60 76

Evangeliska Frikyrkan
Box 1624
701 16 ÖREBRO
Tel 019-16 76 00
E-post: info@efk.se
Webb: www.efk.se

Equmeniakyrkan
Box 14038
167 14 BROMMA
Tel 08-580 031 00
E-post: info@equmeniakyrkan.se
Webb: www.equmeniakyrkan.se

Finska ortodoxa kyrkan
c/o Riita Ljungström
Snickarevägen 1A
191 40 SOLLENTUNA
Tel 08-612 14 09
E-post: info@ortodox-finsk.se

Frälsningsarmén
Box 5090
102 42 STOCKHOLM
Tel 08-562 282 00
E-post: info@fralsningsarmen.se
Webb: www.fralsningsarmen.se

**Grekisk-ortodoxa kyrkan
av Antiokia**
S:ta Marias Antiokiska
Ortodoxa kyrkan
c/o Baptistkyrkan
Nyköpingsvägen 20
151 32 SÖDERTÄLJE

**Grekisk-ortodoxa Metropolitdömet
av Sverige och Skandinavien**
(observatör)
Birger Jarlsgatan 92
114 20 Stockholm

Koptiska ortodoxa kyrkan
Nyköpingsvägen 24
151 32 SÖDERTÄLJE
Tel 08-550 344 13

Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan
c/o Ieva Graufelde
Malmvägen 16 B
191 60 SOLLENTUNA
Tel 08-96 97 67
E-post: ieva.graufelde@svenskakyrkan.se

Makedoniska ortodoxa kyrkan
Danska vägen 30
212 29 MALMÖ
Tel 040-192802

**Pingst – Fria församlingar
i samverkan**
141 99 STOCKHOLM
Tel 08-608 96 00
E-post: info@pingst.se
Webb: www.pingst.se

Ryska ortodoxa kyrkan
(Kristi Förklarings församling)
Box 19027
104 32 STOCKHOLM
Tel 08-15 63 16
E-post: velitchkov_64@yahoo.se

Ryska ortodoxa kyrkan
(Moskvapatriarkatet)
Hl. Sergij församling
c/o Vitaly Babushin
Prästgårdsgatan 28
172 32 SUNDBYBERG
Tel 08-643 22 74

S:t Selasse etiopiska ortodoxa kyrka
Box 3550
103 69 STOCKHOLM

Serbiska ortodoxa kyrkan
Bägerstavägen 68
120 47 ENSKEDE GÅRD
Tel 08-722 99 30

Sjundedags Adventistsamfundet
(observatör)
Box 536
101 30 Stockholm
Tel 08-545 297 70 (stängt fredagar)
E-post: info@adventist.se
Webb: www.adventist.se

Stockholms katolska stift
Box 4114
102 62 STOCKHOLM
Tel 08-462 66 00
E-post: info@katolskakyrkan.se
Webb: www.katolskakyrkan.se

Svenska Alliansmissionen
Västra Storgatan 14
553 15 JÖNKÖPING
Tel 036-30 61 50
E-post: info@alliansmissionen.se
Webb: www.alliansmissionen.se

Svenska kyrkan
751 70 UPPSALA
Tel 018-16 95 00
E-post: info@svenskakyrkan.se
Webb: www.svenskakyrkan.se

Syrisk-ortodoxa ärkestiftet
Hantverksvägen 4 A
151 65 Södertälje
Tel 08-550 656 44

**Syrisk-ortodoxa patriarkatets
ställföreträdarskap**
Klockarvägen 110
151 61 SÖDERTÄLJE
Tel 08-550 841 40
E-post: info@syriskortodoxakyrkan.se
Webb: www.syriskortodoxakyrkan.se

Ungerska protestantiska kyrkan
c/o Gábor Sebestyén
Fastlagsvägen 42
126 47 HÄGERSTEN
Tel 08-550 160 66
E-post: gabor.sebestyen@yahoo.se

Vineyard Norden
c/o Torbjörn Freij
Flintläsvägen 10
192 59 SOLLENTUNA
Webb: www.vineyard.se

Österns assyriska kyrka
Box 3020
145 03 NORSBORG
Tel 08-531 884 07

Österns gamla kyrka
c/o Yokhanna Yokhanna
Slåthagsvägen 78
151 39 SÖDERTÄLJE

Postadress:
Ekumeniska centret
Box 14038
167 14 Bromma

Besöksadress:
Gustavslundsvägen 18,
Alviks Torg, Stockholm
Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org

Bankgiro: 5834-8756
Org. nr: 817603-0735

Arbete för enhet är kanske inte på modet men det är nödvändigt

NÄR VERKSAMHETSBERÄTTELSE för 2015-2016 är under arbete har vi gått in i 2017 som med all sannolikhet kommer präglas av att det är 500 år sedan Martin Luther spikade upp 95 teser på Wittenbergs kyrka. Så här i efterhand kan vi se att det var en tid av förändring, på flera områden och inte minst i Europa. Och så är det. Kyrkan må vara bärare av evighet och en oföränderlig kärlek, men hur kyrkan ser ut och verkar påverkas av våra livsvillkor och sammanhang. Kyrka och samhälle hör ihop, för båda bygger på människors delaktighet. Samma dag som detta skrivs ska närmare 80 000 namnunderskrifter för en humanare migrationspolitik lämnas över till regeringen – Juluppropet, som lanserades inför fjärde advent 2016, är ett exempel på hur kyrkor och samhälle med nödvändighet interagerar.

OM REFORMATIONEN TÄNKER jag både gott och mindre gott. Varje splittning är ett nederlag för den som vill verka för kristen enhet, samtidigt är jag själv barn av en reformatorisk kyrka och stolt över en del av de bidrag, till exempel rörande demokrati och människosyn som frikyrkorörelsen bidragit med på svensk mark.

I samband med högtidlighållandet av reformationsminnet i Lund och Malmö 31 oktober 2016, på dagen 499 år efter Martin Luthers 95 teser, fick vi goda verktyg för det kristna enhetsarbetet genom de fem imperativen som avslutar rapporten *Från konflikt till gemenskap* från samtalen mellan Vatikanen och Lutherska världsförbundet. Om vi tar imperativen på allvar är de ytterst utmanande, ja, krävande, och jag tror de kan hjälpa oss till den kristenhet vi behöver

i samhällsbygget i en tid när samsyn, samexistens och samarbete hotas både i vår närhet och längre bort. Arbete för enhet är kanske inte på modet idag, men det är sannerligen nödvändigt för ett starkt och människovänligt samhälle.

JAG FÖRÄNDRAR IMPERATIVEN så de passar för hela kristenheten, och samtidigt, som jag gör det, får jag lust till ett spännande experiment: Vad händer om vi vidgar perspektiven ännu mer? Tänker in olika grupperingar i samhället? Politiska partier som har folkets förtroende att leda landet? Olika religioner som har olika gudsbilder och gudsbegrepp men som strävar efter ett gott samhälle? Möjligheten lockar mig, men jag vet att det är viktigt att börja gräva där jag står, i svensk kristenhet. Så här lyder imperativen:

Första imperativet: Att alltid börja i enhetens perspektiv och inte i splittningens, för att stärka det gemensamma även om det är lättare att se och erfara skillnaderna.

Andra imperativet: Att ständigt låta sig själv förändras genom mötet med den andre och genom det ömsesidiga trosvitnetsbördet.

Tredje imperativet: Att på nytt förpliktiga sig till att söka synlig enhet, till

att tillsammans utveckla närmare vad detta betyder i form av konkreta steg, och till att oupphörligt sträva mot detta mål.

Fjärde imperativet: Att gemensamt återupptäcka kraften i evangeliet om Jesus Kristus för vår tid.

Femte imperativet: Att vittna tillsammans om Guds barmhärtighet genom att förkunna och att tjäna världen.

KORT OCH GOTT: sök det som för- enar, visa på enhet och lita till att tron bär. I den här verksamhetsberättelsen har du kunnat läsa om vad kyrkorna, tillsammans i tro och handling, gör och är. I mötet mellan kyrkorna – som i verkligheten är möten mellan människor – uppstår förståelse, förvåning och förändring. Ibland också förvirring och igenkänning. Jag tänker att det är en slags stilla reformation där vi formerar oss samman – i kristen enhetslängtan. Inte bara för vår skull, eller Guds, utan för världens längtan efter fred och försoning.

Karin Wiborn
Generalsekreterare

Fotograf: Arne Hydenberg

Denna Verksamhetsberättelse har godtagits av styrelsen för Sveriges kristna råd i mars 2017 och utkom i april månad. Redaktör är Mikael Stjernberg och layouten är gjord av Peter Wickberg, PW Design. V-TAB Vimmerby stod för trycket.

*Det mest lästa inlägget har
nått 38 210 personer.*

facebook.com/Sverigeskristnarad

SKR har 3 040 följare.

twitter.com/SvKristnarad

*Aktuella bilder från det
gemensamma kyrkosverige*

[Instagram sveriges_kristna_rad](https://www.instagram.com/sveriges_kristna_rad)

SVERIGES
KRISTNA RÅD

Kyrkorna tillsammans i tro och handling

www.skr.org